

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik VIII. št. 30-31

E-mail: kredarica@teamnet.co.yu

Novi Sad, junij-september 2008

JUBILEJ

Primož Trubar

str. 2

**KMZ "Kredarica"
na Taboru pevskih
zborov**

str. 6

**Srečanje
v moji deželi 2008**

str. 9

Intervju:

Elza Ajdukovič

str. 16

**Formiranje Nacionalnega
sveta Slovencev v Srbiji**

str. 18

**Pridobitev državljanstva
Republike Slovenije**

str. 20

**Šola
dopolnilnega
pouka
slovenščine
na počitnicah**

str. 24

Zdravnik vam svetuje

str. 26

**Novice,
obvestila**

str. 27

str. 28

STIKI

Na obisku v Odvetniški zbornici Slovenije ob proslavi 140. letnice, je organizirano tudi srečanje predsednika Republike Slovenije, gospoda **Danila Türka** in gospoda **Rajka Mariča**, odvetnika in predsednika Društva Slovencev "Kredarica" iz Novega Sada.

Gospod Marič je seznanil predsednika Slovenije z obstojem in delom Slovencev v Novem Sadu, Vojvodini in Srbiji.

Danilo Türk - predsednik Republike Slovenije (desno), Rajko Marič - predsednik DS "Kredarica" (levo) in Miha Kozinc - predsednik Odvetniške zbornice Slovenije

Ob imenovanju na mesto župana Novog Sada, sta veleposlanik Republike Slovenije v Srbiji gospod **Miroslav Luci** in **Rajko Marič**, predsednik Društva Slovencev "Kredarica" iz Novega Sada, obiskala v Mestni hiši gospoda **Igora Pavličića**. Gospod Luci in gospod Marič sta seznanila župana z osnovnim dejavnostmi in cilji DS "Kredarica" v Novem Sadu kot tudi z drugimi vprašanji vezanimi za odnose med Vojvodino in Slovenijo.

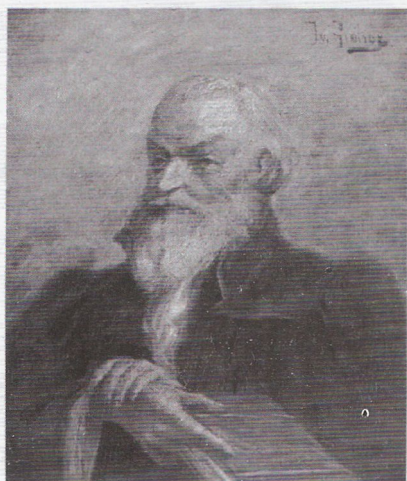

Miroslav Luci - veleposlanik Republike Slovenije (desno), Igor Pavličić - župan Novega Sada (levo) in Rajko Marič - predsednik DS "Kredarica"

Primož Trubar

500 let živi z nami

Slovenski protestantski duhovnik, prenovitelj, pisatelj in prevajalec, eden izmed najpomembnejših stebrov slovenske kulture ki je vzpostavil jezik in z njim zavest o slovenskem narodu

Primož Trubar

Ne dvomimo, da dobro poznaš in neredko obžaluješ nesrečno kulturno zaostalost naše ožje domovine: saj je prava sramota, kako se vsepovsod šopiri zaničevanje do lepih umetnosti in zanemarjanje duhovne izobrazbe. Tada ko bi le vsi, ki to bedno rovtarstvo v resnici občutijo, hoteli združiti z nami svoje želje in gorečnost, svoje misli in delo ter z nami vred napeti vse sile, da mu napravijo konec!

Primož Trubar Adamu Bohoriču, 1565

Primož Trubar se je rodil v Rašici 1508 (tudi Raščica, Račca ali Rastčica) pri Velikih Laščah tesarju in mlinarju Mihi, podložniku turjaških grofov, in materi Jeri. Prvi Trobar na Raščici se v urbarju zasledi leta 1482. Bil je mlinar. Priimek kaže, da je bil njegov praded kak »trobar«, morda graščinski trobec, »klicar«, ki se je preživljal s trobo ali trobljo (ime občinskega glasila). Ime Trubar, Truberus je utegnilo nastati v latinskih šolah.

Rojstni kraj Rašica je bil v Trubarjevem času najpomembnejše gospodarsko in prometno središče velikolaške dežele. Vas je štela trinajst kmetij in tri mline. Zaradi gostega prometa so imeli v vasi tudi mitnico. Oče Primoža Trubarja je bil tudi »cehmošter«

(cehmojster - cerkveni starešina, ključar, ki v imenu srenje nadzoruje cerkveno premoženje), »mitničar«, ki je beležil dohodke turjaške mitnice, kar pomeni, da je moral znati pisati.

Leta 1520 je oče Miha prosil Turjačane za dovoljenje, da se sme sin Primož šolati za duhovski stan. Dvanajst let mu je bilo, ko je šel z doma. Šolal se je eno leto na Reki, nato dve leti v Salzburgu; tam se je moral preživljati s cerkvenim petjem. Več različic govori o razlogih za njegovo selitev iz Salzburga v Trst. V Trstu se je znašel pri škofu Bonomu; pri njem je bil za osebnega služabnika, razen tega pa je pel kot član pevskega zbora v stolnici.

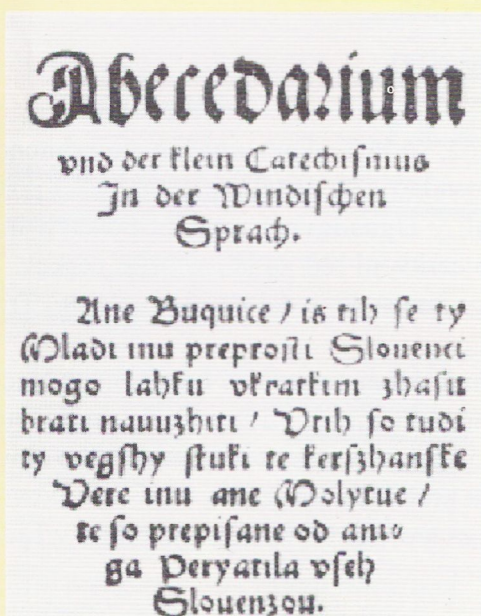

Trubarjeva domačija

Ko je bil star devetnajst let, mu je Bonomo že dodelil župnijo Loko pri Zidanem mostu (v Loki per Radočaju - v Loki pri Radečah). Trubar jo je kmalu izročil vikarju, sam pa odšel v bogoslovno službo na Dunaj, kjer je ostal dve leti. Leta 1530 ga je škof Bonomo posvetil za duhovnika in ga določil za vikarja v Laškem, kjer je pridigal v duhu Erazma Rotterdamskega in seznanjal ljudi z nauki, ki jih uče evangeliji. Pred jezo faranov, ki so mu grozili, saj so jih njegove pridige v novem duhu vznemirjale, se je umaknil v Ljubljano, kjer je sprejel mesto stolnega pridigarja. V svojih pridigah je Trubar uporabljal svetopisemsko razlago švicarskih reformistov in zwinglijancev Bullingerja in Pellicana, zagovarjal je Lutrovo dogmo. Zaradi njegovih nazorov ga je deželni glavar leta 1540 pregnal in Trubar se je ponovno zatekel v Trst pod okrilje škofa Bonoma, ki mu je dal službo slovenskega pridigarja. Bonomo ga je vnemal za gesla in razmišljanja švicarskega reformatorja Kalvina. Bonomo je kmalu dosegel pri ljubljanskem škofu Kacijanarju, da je Trubarja imenoval za kanonika. V Ljubljano se je vrnil leta 1542. Pod novim škofom Urbanom Tekstorjem, ki je bil vnet katolik, je Trubar dobil službo vikarja v Šentjerneju na Dolenjskem. Tam naj bi uredil gospodarstvo župnije, dejansko pa so pripravljali teren, da Trubarja zaprejo. To je pravočasno izvedel, se sprva skrtil, nato pa v letu

1548 pobegnil v Nürnberg v Nemčijo.

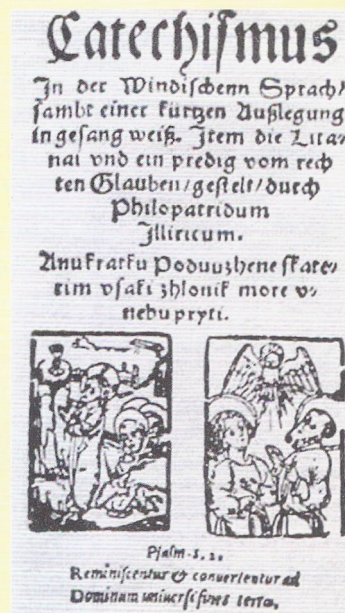
Na Nemškem je Trubar po posredovanju predikata Vida Dietricha dobil službo drugega pridigarja v Rothenburgu ob Tauberi in se kmalu oženil z Barbaro, hčerjo Matije Sitarja iz Kranja. To je bil čas, ko je Trubar začel snovati in uresničevati zamisli za razvoj slovenske književnosti. Prestopil je k augsburški veroizpovedi in bil pravi protestant. Začel je uresničevati zamisel pridobivanja Slovencev za novo vero s slovensko tiskano besedo. Da bi ustregel praktičnim potrebam, je sestavil najprej katekizem in abecednik. Za osnovo knjižnega jezika je vzel govor svojega rojstnega kraja Rašice (Rašice), torej osrednje slovensko narečje, za katerega je menil, da ga razumejo vsi Slovenci. Trubar je dal obe knjižici v tisk tiskarju Morhartu v Tübingenu. Knjižici sta bili natisnjeni z gotskimi črkami in sta izšli v tisoč izvodih: *Abecedarium* z Brenzovim malim katekizmom pred koncem leta 1550; *Katekizem* v prozi in pesmih s Flacijevno pridigo o veri prav tako leta 1551. Katekizem je izšel z nemškoslovenskim naslovom *Catechismus in der windischen sprach* - "Anu kratku podvučene s katerim vsaki človek more v nebo priti", 1550. Trubar se je podpisal na Sedmograškem kot "rodoljub ilirski" (Philopatridus Illiyricus), tiskar pa si je dal izmišljeno ime Jernej Škrjanec na Sedmograškem, da bi se izognil morebitnemu preganjanju.

Naslovnica *Abecedariuma*:

"Ane bukvice, iz tih se ti ladi inu preprosti Slovenci mogo lahku v kratkim času brati nauučiti..."

Katekizem vsebuje nekatera pojasnilna poglavja iz protestantskih nauk, šest pesmi, dve molitvi in pridigo o veri. S to knjižico je hotel Trubar učiti rojake protestantske vere in hkrati ustreči protestantskemu bogoslužju na Slovenskem. Z drugo knjižico, *Abecedarijum*, ki vsebuje osem listov, pa je hotel, da bi se rojaki iz nje naučili branja (*Ane bukvice, iz tih se ti mladi inu preprosti Slovenci mogo lahku v kratkim času brati nauučiti*, 1550). Trubar je tako postal začetnik slovenske književnosti.

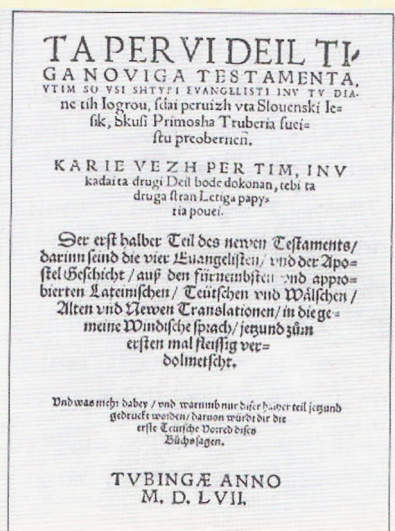
Katekizem: prva stran

Kmalu po izidu prve knjige je Trubar dobil župnijo v Kemptenu ob tirolski meji. Zelo prav mu je prišla zveza s Petrom Pavlom Vergerijem, bivšim modruškim in koprskim škofom, ki je bil tedaj pri württemberškem vojvodi Krištofu kot svetovalec. Z Vergerijevo pomočjo je Trubar leta 1555 izdal v ponovni izdaji prvi slovenski knjigi *Catechismus in Abecedarium*, po Vergerijevem nasvetu v latinici, ter *Ta Evangelii Svetiga Matevža* in prevod Vergerijevega italijanskega dela *Ena molitev tih kerščenikov* (beguncev). Vergeriju, ki je hotel veljati za pisca teh knjig, je Trubar odpovedal zaveznitvo in leta 1557 izdal tisoč strani obsegajočo knjigo *Ta pervi deil tiga Noviga testamenta*. Knjiga vsebuje prevode evangelijev in dejanj apostolov ter je opremljena z dolgim predgovorom o naukih Lutrove vere, s koledarjem (*Ta slovenski koledar* - prvi na Slovenskem) in *Postilo*, to je razlago nedeljskih in prazničnih evangelijev.

Kljub težavam z Vergerijem, ob zaščiti barona Ivana Ungnada, bivšega štajerskega glavarja, ki je zdaj bival v Urachu blizu Tübingena, je od vojvode Krištofa dosegel odobritev za izdajo knjige *Ta drugi deil Tiga noviga testamenta* in 1560 je izšlo *Pavlovo pismo Rimljanom*. Sledilo je povabilo Trubarju s strani deželnih stanov, da

bi sprejel v Ljubljani mesto superintendanta (protestantskega dekana). Trubar je imel v tem času veliko dela, dobil je župnijo v Urachu in prevzel vodstvo biblijskega zavoda. Trubar je samostojno izdal *Svetiga Pavla ta dva listi h tim Korintarjem inu ta h tim Galatarjem*. Napisal pa je tudi nemško posvetilo za glagolski katekizem in izdal v nemščini *Register*, poročilo o svojih dotedanjih delih, da bi ovrigel očitke, da je zwinglijanec. To poročilo je prvo bibliografsko delo pri Slovencih.

Junija 1561 se je odpravil v Ljubljano, kjer so ga veličastno in prisrčno sprejeli. Uredil je slovensko protestantsko cerkev in dosegel, da so po pomembnih krajih na Slovenskem nastavili pridigarje. Žal je kmalu prišel v spor s Klombnerjem, ker je hotel dati v tisk zbirko protestantskih cerkvenih pesmi dvomljive kakovosti. Po dveh mesecih bivanja v Ljubljani se je vrnil v Urach. Tam je Trubar neumorno delal naprej. Med drugim je napisal več posvetil v glagolske in cirilske knjige (*Prvi del novega testamenta 1562 in Artikule 1562*).

Naslovnica prvega dela novega testamenta

Trubarjev portret na ovitku novega testamenta

Naslednje leto, spet v juniju 1562, se je Trubar vrnil kot superintendent v Ljubljano. Močno je bil zaposlen, vendar je še nadalje pisal nemška posvetila za hrvatske knjige, ki so jih izdajali v Ugnadovem zavodu. Sestavil in izdal je *Cerkveno ordningo* (1564), to je cerkveni red za slovensko cerkev. S tem redom je posegel v pravice deželnega kneza, ki je dal knjigo zapleniti, Trubarja pa izgnati.

Po vrnitvi v Nemčijo je Trubar bival nekaj mesecev v Lauffenu ob Neckarju, nato se je za stalno naselil v Derendingenu, kjer je bil župnik do smrti. Trubar je tu izdal leta 1566 *Ta celi psalter Davidov*, nov *Abecedarij* in nemško slovenski *Ta celi katehismus* in druga dela. Za kratek čas se je leta 1567 vnovič vrnil na Slovensko, da bi za nekega nemškega teologa od turških ujetnikov v Ljubljani in Ribnici kaj več poizvedel o koranu.

Po sedmih letih 1574 je dal v tisk tretjo izdajo pesmarice z naslovom *Ta celi katehismus...inu pejsni*. Leta 1577 je Trubar končal svoje življenjsko delo s prevodom *Noviga testamenta puslednji dejl*; pet let pozneje pa je v celoti ponovno izdal popravljen *Ta celi novi testament*.

Zadnje njegovo delo je prevod Lutrove Hišne postile, ki jo je šele devet let po njegovi smrti izdal njegov mlajši sin Felicijan.

Primož Trubar je napisal skupaj 24 knjig, od tega 22 v slovenščini in 2 v nemščini:

1. 1550: *Catechismus*, z dodatkom pesmi, v gotici (ponovno 1555 v latinici)
2. 1550: *Abecedarium*, v gotici (ponovno 1555 v latinici ter 1566)
3. 1555: *Ta evangeli sv. Matevža*
4. 1555: *Ena molitov tih krščenikov, kir so zavolo te prave vere v jezusa Kristusa pregnani*
5. 1557: *Ta prvi dejl tiga noviga testamta*
6. 1557: *Ta slovenski koledar* (ponovno 1582)
7. 1558: *En regišter... Ena kratka postila*
8. 1560: *Ta drugi dejl tiga noviga testamta*
9. 1561: *Sv. Pavla ta dva listi*
10. 1562: *Artikuli oli dejli te prave stare vere krščanske*
11. 1564: *Cerkovna ordninga*
12. 1566: *Ta celi psalter Davidov*
13. 1567: *Ta celi katehismus* (ponovno 1574)
14. 1567: *Sv. Pavla listuvi*
15. 1567: *Ena duhovska pesem*
16. 1567: *Eni psalmi* (ponovno 1974)
17. 1575: *Tri duhovske pejsni*
18. 1577: *Noviga testamta pusledni dejl*
19. 1579: *Ta prvi psalm ž nega trijemi izlagami*
20. 1582: *Ta celi nov testament*
21. 1595: *Hišna postila*, posmrtno izdal sin
22. ?
23. 1. knjiga v nemščini
24. 2. knjiga v nemščini

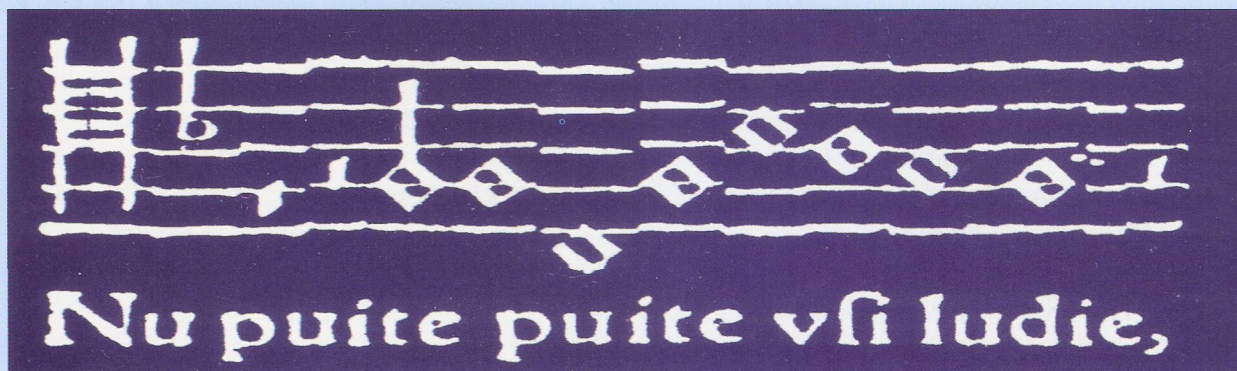
Napisal je še 10 predgovorov v nemščini h knjigam tujih avtorjev.

Oče slovenske kulture ki se je vse življenje zavedal svojega naroda, "lubih Slouencev", jih ogovarjal in imenoval: "lubi bratje inu Slouenci" je umrl 28. junija 1586, v starosti oseminsedemdeset let, v Derendingenu, danes del Tübingena v Nemčiji, kjer je tudi pokopan.

Priložnostni kovanec za 2E ob 500 letnici rojstva Primoža Trubarja

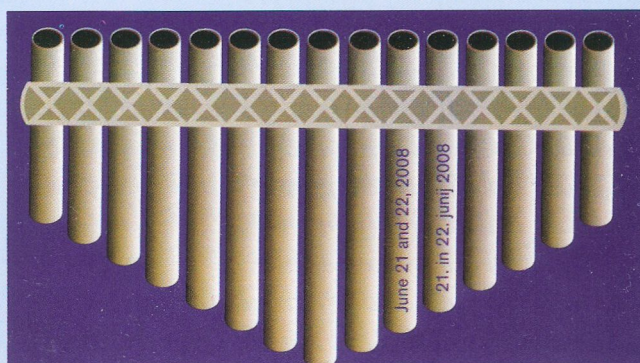
Priredila: **Silva Martinec**

ZBOR DRUŠTVA SLOVENCEV "KREDARICA"
 NA 39. TABORU SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV
 21. in 22. junij 2008.

Tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, v Sloveniji, je manifestacija ki je letos bila že devetintrideseta. Tabor, skozi desetletja, neguje ljubezen do slovenskega jezika in pesmi oziroma zborovskega petja, ki je eden izmed najpomembnejših elementov slovenske kulture in tradicije. Manifestacija je zbrala Slovence iz vseh krajev Slovenije, kot tudi rojake in druge goste in udeležence izven meja Slovenije.

Kakor tudi mnoge druge manifestacije i prireditve v Sloveniji tekom 2008. leta je tudi ta bila v znaku obeleževanja 500. letnice rojstva **Primoža Trubarja** in priložnost da se vsi Slovenci s hvaležnostjo in ponosom spomnijo tega velikana slovenske zgodovine. Zato so letošnje geslo Tabora bile besede Primoža Trubarja: "Nu pujte, pujte, vsi ljudje!". Poleg te pomembne obletnice, je letošnji Tabor bil tudi zaključna kulturna prireditev glede predsedovanja v Evropski uniji. Ob tej priložnosti, je Evropa pela slovenske pesmi. Torej na Taboru so letos, razen zborov iz Slovenije in zamejskih slovenskih pevskih zborov iz Madžarske, Avstrije, Italije, Hrvaške in Republike Srbske in slovenskega pevskega zbora iz Argentine, nastopili tudi gostujoči zbori iz Belgije, Bolgarije, Češke Republike, Estonije, Nizozemske, Poljske, Portugalije, Romunije, Slovaške in Španije, a med njimi

vsemi, prvič, tudi KMZ "Kredarica" - zbor našega Društva. Na športnem stadionu, pod žgočim soncem, je na skupnem nastopu zapelo 4500 članov omenjenih zborov, kot tudi 148 slovenskih zborov iz cele Slovenije, a pod dirigentsko palico **Igora Švare** in z glasbeno spremljavo pihalnega orkestra slovenske policije. Da bi tolikšno število pevcev zvenelo usklajeno pri skupnem petju, so vsi sodelujoči zbori že novembra 2007. dobili potrebno gradivo za priprave za skupni nastop na letošnjem Taboru (*Državna himna, Evropska himna, Viva la musica, Pa se sliš', Lipa, Dekle, to mi povej*).

Foto: Silva Martinec

Skupni nastop na stadionu

Skupnemu nastopu vseh prisotnih zborov je predhodila, skozi večurni defile, najava vsakega zbora posamezno. Po defileu, so vsi zbori skupaj zapeli himno Slovenije in Evrope, a nato je s pozdravnimi besedami prisotne nagovoril **Jernej Lampret**, predsednik upravnega odbora Tabora in župan občine Ivančna Gorica. Slavnostni govor je nadaljeval tudi predsednik Vlade Republike Slovenije **Janez Janša** povdarjajoč značaj slovenske pesmi ki je oblikovala slovenski narod, kulturo in tradicijo. Sledile so pesmi, glasba in folkorni nastopi ki so se nadaljevali v pozno popoldne.

Kot tudi udeležba na skupnem nastopu vseh zborov, je za predstavitev našega Društva zelo pomemben tudi nastop našega zbora na predvečerju Tabora, 21. junija, na *Koncertu slovenskih zborov iz drugih držav*. Koncert je potekal v prenapolnjeni veliki slavnostni

39. TABOR SLOVENSКИH PEVSKIH ZBOROV

Defile: predstavljanje in prihod zbora Društva Slovencev "Kredarica" na stadionu
Foto: Silva Martinec

Festivalno vzdušje v Šentvidu pri Stični

dvorani osnovne šole **Ferda Vesela**. Na posameznih nastopih, poleg zborov iz Madžarske, Avstrije, Italije, Nemčije, Argentine, Hrvaške in Republike Srpske, prvič na tej manifestaciji, je nastupil tudi naš zbor pod dirigentsko palico **Suzane Gros**, a na klavirju ga je spremljal **Jožef Ritter**. Neposredno pred nastopom, je **Katja Juršič-Huzjan** na kratko predstavila zbor, a potem se je zbor v svoji najboljši luči, prisotnim predstavil s pesmimi skozi zahtevni repertoar (M. Rožanc: *Da sem jaz ptičica*, D. Jenko, J. Močnik: *Strunam* in G. Verdi: *Pesem sužnjev*, iz opere *Nabucco*). Na tem nastopu je zbor doživel ovacije, priznanja in čestitke vseh navzočih, kakor organizatorja Tabora, prav tako tudi publike i ostalih zborov-udeležencev. Ta večer, je bil aplavz in klici navdušenja prisotnih najglasnejši in najdaljši po izvedbi Verdijeve *Pesem sužnjev*... Za spomin na udeležbo na Taboru so vsi člani zborov od organizatorja dobili plakete – pladnje s simboli Tabora, z njegovim letošnjim sloganom in z datumom prireditve.

Kasneje tega večera je bil še uprizorjen ognjemet na stadionu kot tudi zakuska za udeležence koncerta. Tako so se lahko člani zborov iz različnih dežel medsebojno bliže spoznali, družili in skupaj "neobvezno" zapeli.

Nastop na predvečer Tabora

Foto: Silva Martinec

Zahvaljujemo se vsem tistim ki so omogočili udeležbo našega zbora na *Taboru pevskih zborov*, a prvenstveno *Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu* kot tudi na sodelovanju, gostoljublju in pristrčnem sprejemu organizatorjem in gostiteljem Tabora - *Javnem Skladu RS za kulturne dejavnosti in občini Ivančna Gorica*. Nemerljiva je

vrednost biti del take spoštovanja vredne manifestacije in se s ponosom spominjati udeležbe in prvega nastupa na Taboru, predstavljajoč tako, na najboljši način, aktivnosti našega zbora pri negovanju slovenske pesmi, kot tudi aktivnosti Društva v celoti. Čast nam je bila zapeti z našimi rojaki in ostalimi udeleženci iz raznih dežel Evrope.

Pišece

Dan prej, je zbor imel koncert v **Pišecah** kjer je, pristrčno in v organizaciji naše učiteljice dopolnilnega pouka slovenščine **Rut Zlobec**, a na pobudo in v dogovoru s **Srdjanom Radakovićem**, predsednikom Izvršnega odbora DS "Kredarica", zbor našega Društva kot gost bil povabljen da sodeluje na svečani prireditvi ki je obeleževala konec šolskega leta, v osnovni šoli **Maksa Pleteršnika** v Pišecah. Prvi pozdrav in besede dobrodošlice je podala glavna organizatorica našega sprejema v Pišecah gospa **Ivanka Zupančič**, predsednica *Kulturnega društva Orlica* Pišece zahvalivši se na obisku članom zbora Društva Slovencev "Kredarica", kot predstavnikov svojih rojakov izven meja Slovenije. Z Društvom Slovencev "Kredarica" in njegovimi aktivnostmi je prisotne seznanil **Srdjan Radaković**, ki se je tudi zahvalil na gostoljubju in pristrčnem sprejemu in obdaroval gostitelje. Po predstavitvi našega Društva in njegovih aktivnosti, je navzoče pozdravil tudi ravnatelj omenjene šole gospod **Martin Dušič** ki je tudi izrazil dobrodošlico in se zahvalil na našem gostovanju na prireditvi.

Šola Maksa Pleteršnika

V prelepem, skoraj pravljicnem ambijentu ki vzbuja mir in obdani z množico naravnih lepot, so stiki, srečanja in druženje s krajani Pišeca bili izredno pristrčni in spontani, a eno od pesmi ki jo je zbor pel - *Slovenija, od kod lepote tvoje* – je ganjena publika zapela skupaj z našim zborom z dirigentko **Suzano Gros**, s klavirsko spremljavo **Jožefa Ritterja**. Poseben povdarek tem popoldnevu so dodali otroci s svojim programom, ki so ga pripravili svojim odraslim polnim smeja in veselja. In razigranosti.

Zbor DS "Kredarica" na prireditvi

Foto: Silva Martinec

Otroci na prireditvi

Po koncu prireditve "Kredarčani" smo z gostitelji bili na skupni večerji, ki so jo organizirali naši organizatorji gospa **Ivanka Zupančič** in gospod **Martin Dušič**, pecivo pa so spekle članice ženskega pevskega zbora iz Pišeca. Po večerji se je v dobrem razpoloženju, neizogibno tudi zapelo. Imeli smo priložnost slišati moški oktet v dobrem vzdušju iz Pišeca, a niso zaostajali niti člani našega zbora, da bi se srečanje končalo s skupnim petjem, pa so se dale tudi slišati kakšne vojvodjanske pesmi...

Ob tej priložnosti še enkrat izražamo svojo hvaležnost za tople sprejem in lepo druženje naši učiteljici gospe **Rut Zlobec**, gospe **Ivanki Zupančič**, gospodu **Martinu Dušiču**, članicam ženskega pevskega zbora in vsem tistim ki so prispevali da se z veseljem spominjamo Pišeca.

Silva Martinec
Prevedla: **Elza Ajduković**

SREČANJE V MOJI DEŽELI 2008

Tretjič po vrsti je DS »Kredarica« tudi letos sodelovala na Srečanju v moji deželi. Tokrat so, poleg KMZ »Kredarica«, ki je na tej manifestaciji nastopal, na Srečanje potovali tudi drugi člani Društva, program potovanja pa je bil zelo bogat in zanimiv. Tako kot vsako leto, organizator in domačin Srečanja v moji deželi, ki je bilo letos organizirano v Novi Gorici, na gradu Kromberku, je bila **Slovenska izseljenska matica**, letos v sodelovanju z **ZKD Nova Gorica**.

Petek, 04. julij

Pot na Srečanje je začelo dan pred samo manifestacijo z obiskom mesta **Dutovlje**, pri Novi Gorici. Na predlog **Srdjana Radakovića**, predsednika Izvršnega odbora DS »Kredarica« je **Mirko Pavlič**, član našega zbora in okteta dogovoril z meščani Dutovlja naš sprejem in koncert zbora ter seksteta, v mestu v katerem so svoje poslednje dni preživeli Mirkovi starši.

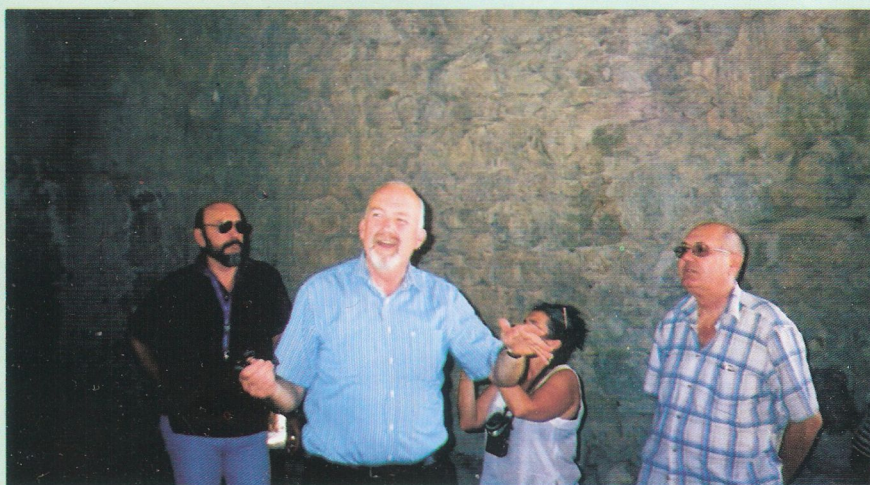
Na poti proti Dutovlju smo se ustavili v **Štanjelu**, slikovitem kraškem naselju, ki sega še iz mlajše železne dobe. Današnjo

podobo kraju daje cerkev sv. Danijela s svojim značilnim zvonikom, renesančno baročni grad in Ferrarijev vrt.

V podnožju Štanjela nas je dočakal gospod **Janez Rogelj**, glavni tajnik *Slovenske izseljenske matice*, ki nam je najprej zaželel dobrodošlico, po tem pa nas je popeljal na razgled Štanjela. Seznanil nas je z zgodovino in nastankom tega prelepega mesta. Odhod iz Štanjela je bil podoben zapuščanju vzdušja minulih stoletij...

Štanjel

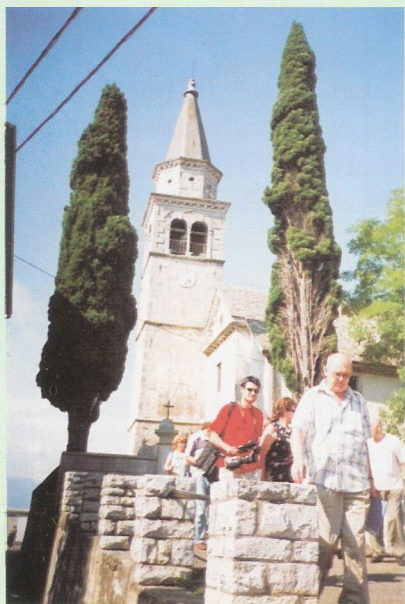

V notranjosti Štanjela z Janezom Rogljem

Foto: Silva Martinec

Kmalu smo prispeli tudi v Dutovlje. To mesto se nahaja v srcu vinorodnega okoliša Krasa, ki obsega več kot 650 ha vinogradov in ki je najbolj znan po proizvodnji avtohtonega slovenskega vina – znamenitega Kraškega Terana pa tudi ostalih vrst vin vrhunske kvalitete. Naš prihod so pozdravili domačini **Dušan, Rajko in Paolo Štok**, kot tudi **Branko Kjuder** iz *Turističnega društva*

Dutovlje, in nas na samem začetku popeljali na razgledovanje **cerkve svetega Jurija** kjer nam je duhovnik **Bojan Špacan** povedal kratko zgodovino Dutovlja in same cerkve. Na topel sprejem smo odgovorili skozi pesmi *Ave Maria* in *Oče naš*, ki so ju v cerkvi zapeli naš zbor in sekstet.

Cerkev svetega Jurija v Dutovljah Foto: Silva Martinec

V kleti: razmenjava daril med družino Štok in "Kredarice"

Naslednja točka našega pohoda v Dutovljah je bilo imetje in vinska klet proizvajalca vina – družine Štok. Dočakal nas je izjemno ljubezniv sprejem in gostoljubje naših domačinov, ki so pripravili bogato zakusko z neizogibnim kvalitetnim vinom in seveda z dobro znanim Kraškim teranom kot tudi Teranovim likerjem, oboje dobro znano tudi izven meja Slovenije. Kdor je želel, je imel priložnost, da po zelo ugodnih cenah kupi vina, od samih proizvajalcev, in si na ta način popestrijo kolekcijo z vinom in likerjem, ki sta specifična v Sloveniji. V prijetni atmosferi so nas domačini spoznali z zgodovino vinarstva v tem kraju, s procesom proizvodnje vina in s specifičnostjo že omenjenega Kraškega terana.

Po prijetno preživetem popoldnevu pri družini Štok, se je počasi bližal čas, da se odide v **Osnovno šolo Dutovlje** kjer so zbor pod vodstvom **Suzane Gros** in ob spremstvu na klavirju **Jožefa Ritterja**, sekstet pod vodstvom **Boruta Pavliča**, kot tudi **Djordje Vujičić** – klarinet, nastopili na celovečernem koncertu. **Mirko Pavlič** se je v pozdravnem govoru obrnil vsem prisotnim, nakar je domačinom podaril sliko autorice gospe **Ljiljane Pavlič**, soproge gospoda **Mirka** in članice našega zbora. Prav tako se je vsem prisotnim skozi pozdravne besede in besedo dobrodošlice obrnil tudi gospod **Branko Kjuder** iz *Turističnega društva Dutovlje*, gosa **Doris Orelj**, ravnateljica šole in **Herman Kjuder**,

skladatelj pesmi *Kraška dežela* ki je ena pesmi, ki jo je ta večer zapel sekstet. Gospa **Doris Orelj** je Društvu podarila grafiko, gospod **Herman Kjuder** pa sterno od kamna. Koncertu je prisostvoval tudi gospod **Janez Rogelj**, ki se je s prigradnim besedam pozdravil z gosti in domačini. **Srdjan Radaković**, predsednik Izvršnega odbora DS "Kredarica", se je zahvalil domačinom na sprejemu, gospodu **Janezu Roglju** na njegovi prisotnosti kot tudi *Slovenski izseljenski matici*, ki je most in vez med rojaki v Sloveniji in tujini. Publika je bila deležna na koncertu z veliko radosti in uživanja.

Foto: Slavko Pavlovič

Koncert zbora in seksteta v osnovni šoli Dutovlje

Foto: Ivana Pavlič

Po uspešnem koncertu, je ta dan v Dutovlju končan s prijetnim druženjem z domačini na večerji v prelepem vrtu gostilne Ukmar. Večerjo so nam priredili Dušan Štok in občina Sežana, ki je tudi finančno pomagala pri realizaciji našega bivanja v Dutovlju. Ob večerji in slovenski glasbi smo se družili in peli do poznih ur.

Tokrat bi se zahvalili vsem, ki so s svojim gostoljubjem in prijaznostjo naše bivanje v Dutovljah naredili tako pestro in prijetno.

Sobota, 05. julij

Zgodaj zjutraj nas je najprej prisrčno pozdravila gospodična **Vesna Vukšinič**, referentka v *Slovenski izseljenski matici* (bila je naš dragi gost februarja letošnjega leta ob obisku **Big band Nova** – pogledj prejšnjo številko Biltena). Zatem, ljubeznivo in v organizaciji *Slovenske izseljenske matice*, z gospo **Ženjom Pižent Suhadolec**, referentkom v *Slovenski izseljenski matici*, ki je bila ta dan naš vodič in domačin, smo imeli priložnost da obiščemo Vipavsko dolino v kateri se srečujejo mediteranska toplina, bura in sonce z alpsko svežino in obiščemo Vipavo ter znane Vipavske vinske kleti. Skozi cel kompleks vipavskih

vinskih kleti nas je popeljal eden od domačinov Vipavskih kleti. V sami kleti, ob sprehodu med ogromnim lesenim vinskimi sodi (eden od njih je imel 23.000 lit.) so nas seznanili ne samo s samo proizvodnjo vina pač pa tudi o ostalih »vinskih skrivnosti«. Da bi tudi občutili okus tistega o čemer so nam pripovedovali, smo povabljeni na degustacijo vina, ki jih tu proizvajajo, ob natančnem opisu specifičnosti vsakega posebej. Ta ogromen kompleks ima tudi prelepo restavracijo »Vipavski hram« in enoteko, kjer so razstavljena vsa vina Vipavskih kleti.

V Vipavskih kletih

Po končanem obisku Vipavskih kleti nas je gospa **Ženja Pižent Suhadolec** popeljala na sprehod po Vipavi. Ogledali smo si mesto, izviri reke Vipave, potem pa smo se vsedli na predih v kafeteriji, ki je znana po tem, da tu lahko pojedete pravi (imenujejo ga tudi *ekološki*) sladoled. Celo Italijani prihajajo sem na sladoled, čeprav so prav Italijani znani kot mojstri za sladoled. Malo preostalega časa smo preživeli v prijetnem druženju z gospo Ženjo, ob kavi in že omenjenem sladoledu.

Popoldnevne ure so bile v znaku priprav za predvečerje *Srečanja v moji deželi 2008*, na gradu **Kromberku**, zraven Nove Gorice.

Slovenska izseljenska matica in *ZKD Nova Gorica* sta skupaj organizirali **Spominski večer** – program posvečen jubileju in spominu na tri velikana slovenske zgodovine, kulture in tradicije: Primožu Trubarju, Vinku Vodopivcu in Mateju Boru. Po končanem svečanem govoru vsem prisotnim **Sergija Pelhana**, predsednika *Slovenske izseljenske matice* in *ZKD Nova Gorica*, so pod odprtim nebom in pred polnim kromberškim amfiteatrom, nastopili zbori iz Nove Gorice kot tudi zbori iz dijaspore, med katerimi tudi zbor našega Društva z

Grad Kromberk

dirigentko **Suzano Gros** in ob spremstvu na klavirju **Jožefom Ritterjem**. DS »Kredarica« je na ter prireditvi sodelovalo z Venčkom ljudskih pesmi. Med zborovskimi nastopi, okteta in vokalnih skupin je bil program obogaten z odlomki in recitacijami iz del omenjenih ustvarjalcev. Po končanem koncertu je predsednik Izvršnega odbora DS »Kredarica«, **Srdjan Radaković** pozdravil **Sergija Pelhana** in **Martino Trampuž** iz *ZKD Nova Gorica* in sta si razmenjala darila. V pogovoru je bil povdarek na dobrem sodelovanju in želji, da se bo to sodelovanje ohranjeno tudi v bodoče. To je bila izredna priložnost tudi za spoznavanja, ustvarjanje stikov in dogovorov o bodočem sodelovanju z goriškim oktetom »Vrtnica«. Gospod **Darko Šuligoj**, predsednik in pevec v »Vrtnici«, je našemu Društvu dal darilo - goščenke okteta.

KMZ "Kredarica" na predvečer Srečanja
Foto: Slavko Pavlovič

Darko Šuligoj, Martina Trampuž, Sergij Pelhan in
Srdjan Radaković Foto: Silva Martinec

Prisrčno je bilo tudi srečanje z našimi starimi prijatelji iz SKS **France Prešeren** iz Niša, ki so prav tako nastopali na predvečerju *Srečanja* kot tudi naslednjega dne v osrednjem programu *Srečanja*.

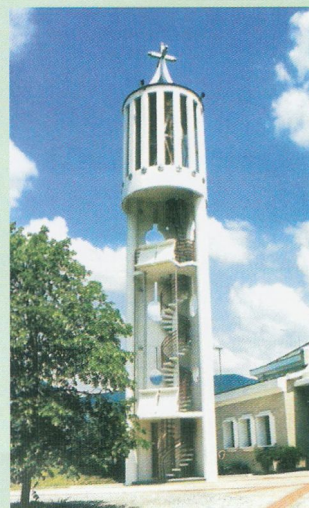
Ostali del tega vedrega in toplega večera je potekal v prijetnem druženju z napovedjo, da bo tudi jutrišnji dan bil enako prijeten, lep in izpolnjen. Posebno radost so nam priredili prijatelji, člani **Big band-a Nova** iz Nove Gorice (ki so nam letos v februarju na Prešernov dan priredili nepozaben koncert v novosadskem Studiu M – poglej prejšnjo številko *Biltena*), ki so nas prišli pozdraviti in poslušati naš zbor, ter ostali del večera preživeti z nami.

Nedelja, 06. julij

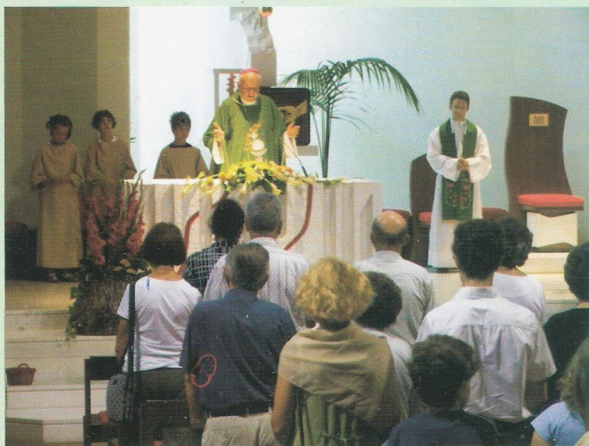
Srečanje v moji deželi, se je kot vsako leto pričelo s sveto jutranjo mašo v cerkvi. Sveto mašo je služil koprski pomožni škof dr. **Jurij Bizjak** v konkatedrali v Novi Gorici.

V polni katedrali je KMZ »Kredarica« z dirigentko **Suzano Gros** in spremstvom na orglah **Jožefom Ritterjem** zapel *Ave Maria*, *Ave verum*, *Laudeate dominum*, *Oče naš* in *Pesem sužnjev* iz Verdijeve opere *Nabucco*. Gospod **Jurij Bizjak** se je s prigradnimi besedami zahvalil našemu zboru, za tem pa se je posvetil temi izseljenstva in problemom, s katerimi se naši izseljenci soočajo v novi domovini, s poudarkom, da je vsako ponovno srečanje s svojo domovino izjemen in neponovljiv občutek. Prisotni verniki so z velikim aplauzom pozdravili in nagradili naš zbor. Pri sveti maši v konkatedrali so bili tudi gospod **Zorko Pelikan**, državni sekretar *Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu* in gospod **Janez Rogelj**, glavni tajnik *Slovenske izseljenske matice*.

Po končani maši, je na dvorišču župnije prirejeno druženje in jedača. Ob neizostavnem vinu in pisani jedači je pogovor z domačini in gospodom Bizjakom potekal v zelo prijetni atmosferi in mi se ob tej priložnosti zahvaljujemo za lepe trenutke. Na koncu druženja smo skupaj zapeli, v očeh nekaterih prisotnih pa smo opazili tudi solze, ki so pritekale ob spominih in nostalgijo za nekimi minulimi časi...

Zvonik in vhod
v konkatedralo

Na sveti maši v konkatedrali
Foto: Slavko Pavlovič

KMZ "Kredarica" poje na maši

Foto: Ljiljana Mirković

V besedi in pesmi z gospodom Jurijem Bizjakom

Foto: Slavko Pavlovič

Na grad Kromberk smo prispeli v trenutku, ko je v sklopu prireditve, pred okrog 1500 udeležencev Srečanja pričelo snemanje radijske oddaje RTV Slovenije »Koncert iz naših krajev« z **Janezom Dolinarjem**, kot voditeljem (ki smo ga spoznali letos v februarju v Novem Sadu v Studiu M, ko se je v direktnem radijskem prenosu predstavilo DS »Kredarica« - poglej prejšnjo številko Biltena). Oddaja je predstavljala zборе iz tujine in zamejstva.

Sonarodnjaki iz drugih držav

Foto: Slavko Pavlovič

Tik pred začetkom centralnega kulturnega programa *Srečanje v moji deželi 2008* se je vsem sodelujočim in obiskovalcem obrnil gospod **Mirko Brulc** župan občine Nova Gorica in **Zorko Pelikan**, državni sekretar Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Kot so predvidevali, naj bi prireditvi prisostvoval tudi predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk** ampak je **Mirko Brulc** na začetku svojega govora upravičil odsotnost predsednika, ker so v teh dneh odpovedane vse predsednikove udeležbe na prireditvah, zaradi nesreče na hidroelektrarni Blanca.

Ves čas programa, ki ga je povezoval **Boris Kopitar**, so se na sceni izmenjavali pesem, ples in recitacije izseljencev, zamejcev in naših sonarodnikov iz Slovenije. Poleg njih smo letos na *Srečanju* prvič slišali tudi glasbo in videli nošnjo in ples udeležencev drugih narodnosti, ki so jih prikazala dekleta in fantje iz folklorne skupine srbskega društva *Sloga* iz Nove Gorice in s svojim nastopom navdušili vse prisotne.

Boris Kopitar

Foto: Slavko Pavlovič

V množici, med sodelujočimi na prireditvi in obiskovalci smo videli tudi Primoža Trubarja, kako se sprehaja in prisrčno pogovarja s prisotnimi. To je namreč bil kostimirani **Janez Rozman**, tiskarski mojster, ki je uprizoril tiskanje Trubarjeve knjige.

Imeli smo tudi to priložnost, da si ogledamo razstavo *Od barjanskega kolesa do gumarja*, v prostorih gradu Kromberk, v kateri je **Janez Samsa** predstavil furmanske miniaturne vozove in pripravil pregled transportnih poti.

Primož Trubar med svojimi Slovenci

Foto: Slavko Pavlovič

Pisana atmosfera srečanja na gradu Kromberk je bila popestrjena tudi s stojnicami na katerih so obiskovalci imeli možnost ogleda in nakupa izdelkov domače obrti.

Tudi tega dne nas je izjemno razveselilo druženje s člani **Big band-a Nova** iz Nove Gorice. Tokrat jim se zahvaljujemo, ker so prišli in nas pozdravili in ker so s svojo udeležbo naše bivanje na Srečanju v Novi Gorici naredili še bolj bogatim. Kot tudi prejšnjega dne smo

tudi tokrat bili v društvu z **Vesno Vukšinič** in **Ženjom Pižent Suhadolec** in se z njimi družili kolikor so jim pač obveznosti dovolile.

V dobrem počutju in festivalski atmosferi, je popoldan hitro potekel, po končanem centralnem delu prireditve, v večernih urah se je druženje nadaljevalo ob domači hrani, pesmi in plesu.

Za mnoge je bilo to potovanje v pravem pomenu besede *Srečanje v moji deželi*, glede na to da je teh nekaj dni bilo v znaku številnih srečanj s sorodniki in prijatelji tako iz Slovenije kakor tudi s Slovenci iz drugih držav. In prav to je pomen tega srečanja, te manifestacije. Na tej možnosti, na gostoljubju, druženju in sodelovanju se iz srca zahvaljujemo organizatorjem in našim domačinom *Slovenske izseljenske matice* - **Sergiju Pelhanu**, predsedniku *SIM* in *ZKD Nova Gorica*; **Janezu Roglju**, glavnemu tajniku *SIM*; **Vesni Vukšinič** in **Ženji Pižent Suhadolec**, referentkam v *SIM*, *Zvezi kulturnih društev Nova Gorica*, *Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in vsem*, ki so prispevali, da je naše bivanje v Novi Gorici na *Srečanju v moji deželi 2008* dogodek, ki ga bomo pomnili dolgo, dolgo in o njem pripovedovali.

Silva Martinec

Prevedla: **Danijela Janković**

Pismo Slovenske izseljenske matice Društvu Slovencev "Kredarica"

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

Ljubljana, 28. 7.2008

Spoštovani rojaki društva Kredarica

Izvršni odbor Združenja Slovenska izseljenska matica in prireditveni odbor Srečanja v moji deželi se vam zahvaljuje za udeležbo na naši osrednji kulturni prireditvi, ki je letos potekala a gradu Kromberk, 6. julija 2008.

Nastop pevskega zbora Kredarica, pod vodstvom zborovodkinje Suzane Gros je na udeležence svete maše naredil izreden vtis. Občudovanje pa je zbor požel tudi na predvečer Srečanja, v okviru počastitve treh kulturnih ustvarjalcev Vodopivca, Bora in Trubarja.

Izredna samoiniciativnost in želja, tako vašega društva, kot članov zbora, po negovanju slovenskega kulturnega izročila je v dneh Srečanja v moji deželi prišla do izraza v vsej popolnosti.

Še enkrat vam želimo čestitati za ves vaš trud in vam izraziti priznanje ter zahvalo, ker ste nas počastili s svojo prisotnostjo in nastopom na prireditvi Srečanje v moji deželi 2008.

V upanju na nadaljnje sodelovanje vas lepo pozdravljamo.

Sergij Pelhan, predsednik
Janez Rogelj, glavni tajnik

ELZA AJDUKOVIĆ, oblikovalka interierja

Med zelo aktivnimi člani Društva Slovencev "Kredarica" je gospa Elza Ajduković. Znana nam je iz dopolnilnega pouka slovenskega jezika, konference in recitacij, kot članica Izvršnega odbora, po sodelovanju v biltenu, dela na monografiji Društva, ter je dobitnica Srebrne plakete ob 10. obletnici obstoja DS "Kredarica".

V aktivnost šole dopolnilnega pouka slovenščine je vključila tudi svoje otroke.

Poleg tega dela kot oblikovalka interierja v svojem privatnem podjetju.

Številni so razlogi da vam jo predstavim.

Bi mi, prosim, povedali nekaj o sebi?

Rojena sem 8. maja 1961 v Murski Soboti v Sloveniji, kot tretja hčerka materi Eriki Ullen (roj. Škalič) in očetu Vladimirju Ullen. Svoje otroštvo sem preživela v Martjancih, ki so samo pet kilometrov oddaljeni od Murske Sobote in dva kilometra od Moravskih Toplic v Prekmurju, ki je zelo podobno Vojvodini, na prepihu med Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško in ostalim delom Slovenije in vse to omejeno z rekama Muro in Dravo. Pravijo da so včasih ljudje od tod hodili na sezonsko delo v Vojvodino in Slavonijo, saj je tukaj večinoma bila močvina in nerodovitna zemlja. Danes se lahko Prekmurci pohvalijo z izredno razvitim kmetijstvom. Tudi moji starši in ena sestra se ukvarjajo s kmetijstvom in so ena od uspešnih kmetij v vasi in okolici. V naši hiši je veliko priznanj o dosežkih v kmetijstvu in ena od plaket je ravno z Novosadskega sejma, kjer je oče dobil medaljo za dosežke v živinoreji. Tako da sem že zelo zgodaj zvedela da nekje daleč obstaja Novi Sad in Vojvodina, za katero je oče vedno govoril da je tam rodovitna zemlja. Tradicija obiskov Novosadskega sejma prekmurskih kmetijcev pa tudi ni nikoli zares pretrgana, kljub težkim časom, ki smo jim bili priča.

Moja šolska leta so potekala v Murski Soboti - osnovna in sredna šola, nadaljevala v Ljubljani-tečaj tehničnega risanja in študij arhitekture, v Beogradu tečaj oblikovanja interierja in še vedno

trajajo, saj se človek uči dokler živi ali pa uči druge.

Leta 1986 sem se poročila z Milanom Ajdukovićem iz Novega Sada, a to samo zato, ker ko sva nekaj let hodila skupaj je zmeraj imel robček da mi obriše solze z lic, ko sva se poslavljala, pa sem rekla sama sebi, da je potem že iz dobre družine ko ima zmeraj zlikan robček v žepu. Takrat so bili papirnati robčki "out" a bombažni "in". Saj je to morda samo hec ampak je res. No leta 1986 sem se torej poročila, kmalu dobila službo v INOX-u in tam ostala devetnajst let, vmes rodila sina Milana in hčerko Vladimiro, ki sta rojena 1992 in 1993. leta to pa so bili tudi najtežji časi za vse nas v družini tukaj in v Sloveniji.

S pomočjo in nih in drugih smo kar normalno živeli če izvzamemo da so medsebojni obiski bili zelo redki. Pa če se še ozrem na nočna potovanja skozi Madžarsko, ko smo kot nekakšni netopirji z majhnimi otroki v avtobusu nosili potovalke iz srbskega v slovenski avtobus, smo se počutili kot ambasadorji ljubezni in nepretrganih vezi po drugi strani pa doživljali marsikaj v teh neprespanih nočeh in na vse neprijetnosti pozabili, čim smo na eni ali drugi strani zagledali obraze ki nas že težko čakajo. Bogat človek je tisti, ki kamorkoli pride, vedno pride domov. Tako se počutim vselej ko potujem k svojim v Slovenijo in ko se vračam k svojim v Novi Sad.

Kot sem že omenila sem za Novi Sad vedela preden sem spoznala Milana a ko sem ju prvič videla skupaj v živo, sem se istočasno zaljubila v oba. Zdaj že dvaindvajseto leto živim z obema torej

z Milanom in z Novim Sadom in vedno ko se vračam v Novi Sad čez Fruško goro in prvič ko zagledam Novi Sad in Donavo občutim isto, kot ko zagledam svojo rojstno vas Martjanci in zvonika, ki že od daleš štrlita nad starimi kostanji in dimnikom stare šole kjer so gnezdo spletle štokrlje. Zahvaljujoč vsem, ki me obkrožajo tukaj, nikoli nisem pomišljala da se vrnem v Slovenijo, čeprav so me mnogi to velikokrat vprašali. Starši in moje tri sestre pa verjetno imajo svojo plat zgodbe, toda zdaj so se že nekako navadili. Moram pa priznati, da je moja odločitev, da se poročim v Novi Sad bila takrat za vse moje doma strašna, a mene ni bilo briga preveč, saj nisem smatrala da je to neka razdalja. Pa tudi ni bila če se meri v kilometrih, pa vseeno je bila, če se meri po maminih velikokrat nespretno prikritih solzah, ki verjetno izbruhnjejo šele potem ko odidem.

V Novem Sadu živim z možem in otrokoma, tu so še moževi starši ki so me zelo lepo sprejeli in nam tudi veliko pomagajo, saj z možem imava veliko obveznosti odkar sva ustanovila samostojno podjetje, ki se ukvarja z marketingom in raziskovanjem tržišča - mož in ureditvijo stanovanj - jaz.

Društvo Slovencev "Kredarica" in Vi, kako se je vse pričelo?

Leta 2002 sem uradno vstopila pod redno številko 430 v DS "Kredarica" Novi Sad in vpisala otroka k dopolnilnemu pouku pri učiteljici Desi Poslon. Od takrat se moje aktivnosti v Društvu kar stopnjujejo, saj me je Desa dobesedno porinila v Izvršni odbor, kot kulturno animatorko, kjer sem bila aktivna dva mandata in smo skupaj organizirali veliko prireditev, ki so že bile v teku - Slovenski kulturni praznik ob obletnicah smrti F. Prešerna, pesniške večere Simona Gregorčiča in ostalih slovenskih piscev, javne nastope učencev dopolnilnega pouka, prihode Miklavža in nove: Večer slovenske pesmi in poezije, likovne razstave Slovenija odkod lepote tvoje, ki so postale že tradicionalne, deseta obletnica Društva, gostovanje v drugih Društvih. Eno leto po smrti in težki izgubi moje duhovne učiteljice in

učiteljice slovenščine Dese Poslon in zaradi bolezni učiteljice Silve Stakić sem poučevala najmlajše slovenščino do prihoda Rut Zlobec učiteljice iz Slovenije. V Društvu sodelujem še naprej največ pri nastopih kot napovedovalka, včasih kaj recitiram, prevajam, napišem kaj za Bilten, od septembra sem izvoljena v uredniški odbor kot članica, kjer je zmeraj potrebno kaj napisati, pomagati. Vse zaradi te Dese. Slava ji!

Vaše zveze s slovenstvom, danes?

Moje zveze s slovenstvom danes so predvsem v Društvu Slovencev, saj mi je do vstopa v Društvo ravno in samo to manjkalo v Novem Sadu, saj je vse kar je v zvezi s književnostjo in maternim jezikom bilo vedno zame še ena od strasti razen risanja in ni mi bilo dovolj samo brati slovensko literaturo, želela sem jo tudi interpretirati, komentirati, to pa sem tudi našla med vsemi svojimi rojaki tukaj. Veliko tudi sodelujem z Majo Djukanović iz beogradskega Društva „Sava“, saj se v prostem času še naprej ukvarjam s poučevanjem slovenščine kot aktivni govorec. Moji učenci so večinoma mladi ki želijo živeti in delati v Sloveniji, tako da jih ne samo učim jezika ampak sem spet kot ambasador slovenstva nasploh - ponosna sem na svoje poreklo zato zelo spoštujem tudi vsa druga, ki jih je tukaj nemara največ v Evropi, to pa daje Vojvodini in Novemu Sadu en poseben svetovljanski duh. V mladih pa vidim tudi del sebe saj svojo prihodnost vidijo v novem okolju in s tem s sabo nosijo tudi del svoje kulturne dediščine ki je prav tako zelo bogata.

Drugачe pa hodim z družino v Slovenijo na obiske k staršem, sestram in njihovim družinam, prijateljem, na počitnice, smučanje, družinska srečanja in praznike, spet so naše razdalje v kilometrih postale krajše, solze so ostale, mogoče se hitreje posušijo saj se pogosteje vidimo.

Ni enostavno biti mama, soproga, podjetnica - vse potrebuje dobro organiziranost. Kakšne težave ste imeli pri vašem delu?

Če človek dela to, kar rad dela, potem ni težko uskladiti obveznosti, brez pomoči vseh v družini seveda to ni možno, vsak nekaj pri hiši naredi v skladu s svojimi potrebami in sposobnostmi pa nekako

”guramo”. Na srečo obstaja nedelja, dopust, prazniki, ko se malo odpočijemo in napolnimo baterije.

Otroci rastejo, kdo je mami ”desna roka”?

Desna roka smo vsi eden drugemu, vsak ima svoje obveznosti, otroka hodita v srednjo šolo, sta samostojna in pridna, mož veliko potuje, veliko nam pomagata moževa starša, prijatelji, tako da se kar nekako znajdemo.

Kakšen interes obstaja za oblikovanje interierja v našem okolju?

Naše okolje, torej ljudje tule veliko dajo na funkcionalnost in udobnost prostora v katerem bivajo in glede na možnosti in potrebe je interes za to vrsto nasvetov vse večji, saj se način življenja nenehno spreminja s tem pa tudi namen bivalnih prostorov, kjer se zaradi prostorne omejenosti včasih mora v določenem prostoru odvijati več funkcij hkrati. Moj cilj je da ljudem pomagam uskladiti želje z možnostmi in da pri kreiranju tudi sami sodelujejo, ker je dobro počutje človeka zelo odvisno od prave mere prostora - tu mislim predvsem na odnos stvari ki so na pravem mestu v prostoru in da jih ni preveč.

Mi lahko poveste kakšno zanimivost?

Težave, če jih lahko tako imenujemo so v glavnem samo reke, ki jih je treba premostiti. Sama sem navajena delati v timu saj tako delo olajšuje posamezniku, da premaga težave na poti skupnih ali posameznih interesov. Vsi pa vemo tudi, da življenje ni samo za danes ali jutri tako da se velikokrat trud ne splača

takoj. Ampak če si priden, zadoščenje ne izostane. Največ težav je verjetno pri vseh nas povezano z denarjem, moj moto je, da, če je denar edina stvar, ki ga nimam dovolj, sem jaz srečna oseba.

Kaj bi sporočili članom Društva?

Društvu bi sporočila, da sem kot članica Izvršnega odbora in uredniškega odbora Biltena Kredarica pripravljena še naprej sodelovati bodisi v Društvu kot takem bodisi v Biltenu. Pa še en, menim najpomembnejši apel vsem članicam in članom Društva: pridite in pripeljite tudi svoje otroke ali vnuke k dopolnilnemu pouku slovenskega jezika. Ko sem nadomeščala eno šolsko leto do prihoda učiteljice Rut Zlobec, sem bila na seminarju učiteljic v tujini, sem imela priložnost videti, koliko matična dežela R. Slovenija vlaga dela, strokovnega znanja in nenazadnje denarja, da bi omogočila da imamo tako vrsto protekcije, da lahko generacije naših potomcev, kjerkoli delujejo Društva, dobijo znanje jezika na tako strokoven način. Potem bi bilo res nevhvaležno od vseh nas če tega ne bi izkoristili. Da ne govorim o tem koliko je naporov vložilo naše Društvo da dobimo tako vrsto protekcije saj je naše Društvo bilo prvo ki je iz Srbije bilo pobudnik za dopolnilni pouk slovenskega jezika. Tukaj bi še poudarila da je Rut postala veliko več kot učiteljica v tujini, saj njeno delo daleč presega okvirje njenega poklica. Tudi vsem ostalim v Društvu, vodstvu in posameznikom se zahvaljujem za vsa priznanja ki sem jih prejela ustno ali pisмено in vse pohvale vsem ki me okrožajo in imajo podobne občutke da v Društvu lahko uresničujemo takoimenovane višje potrebe a to so želja za identiteto v smislu porekla, jezika, duha slovenstva skozi literaturo, medsebojna srečanja, dodatna znanja in spoštovanje drugih identitet, ki vidijo preko nas našo matično deželo in njene kulturne in razvojne poti. Na Društvo in delovanje v njem smo vsi enako ponosni tisti ki aktivno delajo in tisti ki to delo s svojimi obiski skozi prireditve in dogajanja ocenjujejo. Do sedaj nam še ni zmanjkalo aplavza. Aplavz je dobra ocena. Iskreno pa si želim in verjamem da ga še bo.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**

Med pripadniki slovenskega naroda v Srbiji že nekaj časa obstaja ideja da se formira Nacionalni svet slovenske narodne skupnosti v Republiki Srbiji. V ta namen je v veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu, 28. junija 2008 bil prvi sestanek predstavnikov vseh slovenskih društev iz Srbije z vodjo *Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu*, **Zorkom Pelikanom**, ter svetovalcem na *Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu* za področje slovenskih izseljencev na Zahodnem Balkanu, gospodom **Alešom Selanom**. Tema tega sestanka je bila formiranje Nacionalnega sveta slovenske narodne skupnosti v Republiki Srbiji oziroma razgovor o nujnih pripravah na to. Na uvodu sestanka je njegova ekselencija veleposlanik g. **Miroslav Luci** pozdravil prisotne, a potem je sledil nagovor vodje konzularnega oddelka g. **Jožefa Kečka**. Vsi udeleženci so na sestanku pokazali veliko zanimanja in ponudili pomoč za formiranje Nacionalnega sveta ki je namenjen zastupanju pravic vseh pripadnikov slovenske skupnosti v Republiki Srbiji.

DS "Kredarica" zbira podpise svojih članov za izbor elektorjev v Nacionalni svet in na ta način vabi svoje člane da pridejo v prostore Društva in dajo svoj podpis za elektorje.

S. M.

Sestanek na veleposlaništvu; v dnu slike: Jožef Keček-konzul, Miroslav Luci-veleposlanik, Zorko Pelikan-državni sekretar Urada in Aleš Selan, svetovalec na Uradu

Tukaj v celoti podajamo informativno pismo udeležencev omenjenega sestanka:

Formiranje Nacionalnega sveta slovenske narodne skupnosti v Republiki Srbiji

Predstavniki slovenskih društev v Republiki Srbiji smo na sestanku, ki ga je v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu organiziralo Veleposlaništvo Republike Slovenije v Beogradu dne 28. 6. 2008, sestavili informativno pismo, namenjeno **vsem pripadnikom slovenske narodne skupnosti v Republiki Srbiji**. Pri formiranju pisma so sodelovala vsa slovenska društva v Republiki Srbiji ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Na teh straneh ga objavljamo z željo, da bi na ta način spodbudili čim več slovenskih izseljencev in njihovih potomcev, ki živijo v Srbiji, da na spodaj opisan način tudi sami aktivno podprete ustanovitev telesa, ki bo

v odnosu do organov javne oblasti predstavljalo vse pripadnike slovenske skupnosti v Republiki Srbiji.

Vsebina pisma

Slovenska društva v Srbiji si že nekaj časa prizadevamo izvoliti Nacionalni svet slovenske nacionalne manjšine v Republiki Srbiji. Kljub temu, da smo v zadnjem času na tem področju že naredili pomemben premik naprej, pa ocenjujemo, da potreba po nacionalnem svetu, kot enim od novih standardov v ostvarjanju manjšinskih pravic na teh prostorih, še ni povsod pravilno dojeta.

Velikokrat se v odnosu do naših članov srečujemo z nespornimi, včasih je prisotna celo določena stopnja nezaupanja. Po našem mnenju je to predvsem posledica preslabe informiranosti na to temo, saj se po naših izkušnjah velika večina boljše informiranih članov odloča za to, da tudi sami podprejo naša skupna prizadevanja. Zaradi tega bomo v tem pismu, pa tudi preko drugih medijev (že v tem mesecu bo s pomočjo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu vzpostavljen novi spletni portal za Slovence po svetu na naslovu www.slovinci.si; vsebine bodo objavljene tudi v reviji za Slovence zunaj meja Republike Slovenije "Moja Slovenija") skušali razložiti pomen nacionalnega sveta kot novega inštituta in standarda v uveljavljanju manjšinskih pravic, predvidenega v Zakonu o varstvu pravic in svoboščin nacionalnih manjšin (Zakon o zaščiti prava i sloboda nacionalnih manjina „Službeni list SRJ“ 11/2002).

Kaj je pravzaprav nacionalni svet?

Nacionalni svet je telo, ki zastopa interese in predstavlja nacionalne manjšine na področju uradne rabe jezika, izobrazbe, informiranja na jeziku nacionalne manjšine in kulture, sodeluje v procesu odločanja, ali odloča o vprašanih ter ustanavlja ustrezne ustanove s tega področja. Nacionalni svet nacionalnih manjšin je partner in svetovalno telo državne oblasti, njegovi predstavniki pa sodelujejo pri odločanju o vprašanih, ki so pomembna kot posebnost nacionalnih manjšin. Nacionalni sveti se financirajo direktno iz državnega proračuna in donacij. Nacionalni svet obenem predstavlja krovno organizacijo za obstoječa slovenska društva in njihove člane, ter tiste pripadnike manjšine, ki niso včlanjeni v nobeno obstoječe društvo.

Člane nacionalnega sveta volijo na elektorski skupščini, ki jo organizira pristojno ministrstvo v Republiki Srbiji. Elektorska skupščina se lahko organizira samo tedaj, kadar je prisotna več kot polovica elektorjev, ki jih je povabilo ministrstvo, z zagotovilom da navedeno število ne sme biti manjše od 30 elektorjev pri

nacionalni manjšini, katere število znaša po zadnjem popisu prebivalcev manj kot 10.000 oseb. Skratka, slovenska nacionalna manjšina mora imeti vsaj 30 elektorjev, da bi lahko izvolila svoj nacionalni svet.

Glede na skupno število pripadnikov nacionalne manjšine ima nacionalni svet najmanj 15 in največ 35 članov. V primeru nacionalne manjšine, katere število je po podatkih iz zadnjega popisa prebivalcev manjše od 20.000 oseb, nacionalni svet šteje največ 18 članov, kar se nanaša tudi na slovensko narodno skupnost, glede na to, da se je po zadnjem popisu prebivalcev (leta 2002) 5401 državljanov Republike Srbije deklariralo za Slovence.

Dogovorjena skupna naloga vseh slovenskih društev v Srbiji je, da sleherno društvo iz svojih vrst kandidira in podpre tisto število elektorjev, ki bi ustrezalo številu članstva. Društva, ki so bila registrirana pred 3. avgustom 2002, lahko na svojih skupščinah izvolijo po enega elektorja, za druge kandidate pa je potrebno zbrati po sto glasov podpore na posebnih obrazcih.

Od 18 manjšin v Srbiji jih ima že kar 13 ustanovljene svoje manjšinske nacionalne svete: madžarski, slovaški, romunski, hrvaški, rusinski, bunjevački, ukrajinski, grški, makedonski, romski, bošnjaški, bolgarski in vlaški. Medtem, ko nekaterim od obstoječih manjšinskih svetov že poteka prvi štiriletni mandat, slovenska manjšina še ni izvolila niti svojega prvega nacionalnega sveta.

Naj dodamo še podatek, da je sleherni nacionalni svet za svoje delovanje v letu 2006 prejel med 25.000 in 112.500 EUR iz državnega proračuna Republike Srbije, sedaj pa verjetno še več. Pomislimo samo, koliko skupnih kulturnih in drugih projektov bi bilo možno s takšno finančno podporo uveljaviti.

Vodstva vseh slovenskih društev s tem pozivamo vse osebe, ki se izrekajo kot pripadniki slovenske manjšine, da pridejo v bližnje slovensko društvo glasovati za elektorje, da bomo čim prej dobili 30 elektorjev, ki bodo končno izvolili Nacionalni svet slovenske manjšine.

Na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu, dne 28. junija 2008

Društvo Slovencev "Sava" Beograd Vladimir Uršič, predsednik
SKS "Drago Čeh" Bor Veronika Jakšič Grujičić, predsednica
SKS "Jernej Kopitar" Kragujevac Dragan Ličan, predsednik
SKS "Brata Jenko" Leskovac prof. Barbara Stojiljković, predsednica
SKS "France Prešeren" Niš mag. Slobodan Kodela, predsednik
Društvo Slovencev "Kredarica" Novi Sad Rajko Marić, predsednik
Društvo Slovencev "Triglav" Subotica prof. dr. Ružica Kovač Žnideršič, predsednica
Društvo Slovenaca "Kula" Vršac Zdravko Starc, predsednik
SKS "Ivan Cankar" Zaječar mag. Miroslav Miha Piljušić, predsednik
Društvo Slovencev "Planika" Zrenjanin Martina Drča, predsednica
Član Sveta Vlade RS za Slovence po svetu prof. dr. Milan Breberina

Naklonjenost takšni povezavi so izrekli:

- Nj. eksc. g. Miroslav Lucić, veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu,
- g. Zorko Pelikan, državni sekretar in predstojnik Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- Nj. eksc. msgr. Stanislav Hočevar, nadškof Beograjske nadškofije,
- g. Vladimir Kravčuk in g. DMITAR Polovina, predsednik in podpredsednik Slovenskega poslovnega kluba v Beogradu

PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Na pobudo *Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu*, sta bila februarja in marca tega leta v prostorih DS "Kredarica" dva seminarja kjer so člani Društva imeli priložnost da, razen ostalega, dobijo informacije o novinah v zvezi s pridobitvijo državljanstva Republike Slovenije.

Oba seminarja je imel **Aleš Selan** iz *Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu*, ki je zadolžen za slovenske izseljence in njihove potomce na področju bivše SFRJ, oziroma svetovalec za področje slovenskih izseljencev na Zahodnem Balkanu. Na drugom seminarju, so z Alešem Selanom bile prisotne tudi predstavnice *Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije*, **Mersija Genorio** in **Tjaša Škedelj**, kot tudi **Jadranka Šturm Kocjan** iz *veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu*, namestnica veleposlanika, s katerimi so se

prisotni lahko posamezno pogovarjali in postavljali vprašanja, ki eventualno niso bila zastopljena v samem predavanju.

Tema obeh seminarjev je bila seznanjanje z možnostmi pridobitve državljanstva RS (merila, izmene zakona, postopek, pogoji, načini pridobitve državljanstva, roki, takse...) za one ki niso državljani in, za državljane - urejanje zadev v zvezi z evidenco volilne pravice (za osebe, ki so imele težave s pridobivanjem pošte), urejanje matičnih dejstev, ki so se spremenila (sprememba osebnega imena, prebivališča, poroka, smrt).

S. M.

Tukaj podajamo informacije dobljene od Aleša Selana in od Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije:

DRŽAVLJANSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

(za prosilce slovenskega porekla in njihove družinske člane)

pripravil: Aleš Selan, svetovalec na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
(e-mail: ales.selan@gov.si in tel.: +386 1 430 28 57)

I. (če prosilec živi v tujini)

- Polnoletni prosilec slovenskega porekla vloži vlogo za sprejem v državljanstvo na podlagi izredne naturalizacije iz nacionalnih razlogov po 13. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS-UPB2, Ur.l. RS, št. 24/2007) na (1) Ministrstvu za notranje zadeve (MNZ) v Ljubljani, ali na (2) katerikoli izmed upravnih enot v Republiki Sloveniji, ali na (3) pristojnem diplomatsko-konzularnem predstavništvu Republike Slovenije v tujini (Veleposlaništvo RS v Beogradu).

- Prosilec lahko na istem obrazcu, na katerem je sam zaprosil za sprejem v državljanstvo po 13. členu ZDRS, zaprosi tudi za državljanstvo svojih mladoletnih otrok. Mladoletni otroci glede rešitve delijo položaj prosilca (če je pozitivno za starša, je pozitivno tudi za otroka oz. če je negativno za starša, je negativno tudi za otroka), čeprav postopek, ki sledi, pri otrocih formalno poteka nekoliko drugače in traja nekaj dlje časa (kar pa je povsem nepomembno z vidika končne rešitve). Kar se tiče polnoletnih otrok, zanje velja redni postopek: morajo vložiti svojo vlogo in osebno izpolnjevati zahtevane pogoje.

- MNZ vodi postopek in izda končno odločbo.

- Tekom postopka je MNZ dolžno pridobiti mnenje Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu (Urad) o obstoju razlogov za izredno naturalizacijo.

- Urad svoje mnenje oblikuje na osnovi določb Uredbe o merilih za ugotavljanje nacionalnega interesa pri sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 41/2007 - Uredba).

Uredba določa, da mora izredna naturalizacija iz 13. člena ZDRS pomeniti izjemen prispevek k družbenemu, gospodarskemu, znanstvenemu, kulturnemu ali drugačnemu razvoju Republike Slovenije ali k povečanju mednarodnega ugleda oziroma prepoznavnosti Republike Slovenije ter se praviloma ne uporablja kot instrument reševanja pomanjkanja ustreznih strokovnjakov na posameznih področjih.

Uredba dodatno določa, da je izredna naturalizacija iz nacionalnih razlogov možna, če je prosilec slovenski izseljenec oziroma njegov potomec do četrtega kolena v ravni vrsti ali pripadnik avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, ki izkaže aktivno vez z Republiko Slovenijo oziroma aktivno večletno delovanje v slovenskih društvih, šolah slovenskega jezika ali slovenskih izseljenskih, zdomskih ali manjšinskih organizacijah¹ (ali je bil odpuščen iz slovenskega državljanstva zaradi razumljivih razlogov in ponovno prosi za sprejem v slovensko državljanstvo).

Uredba posebej izpostavlja, da prosilec prošnji priloži priporočila ustreznih organizacij, ki potrjujejo njegovo aktivno vez z Republiko Slovenijo.

Mnenje o izpolnjevanju meril, ko je to mogoče (ni mogoče, če prosilec ne vloži vloge na DKP), poda tudi pristojno diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Slovenije.

¹ V kolikor takšno društvo, šola oz. organizacija v kraju, kjer prosilec prebiva, ne obstaja, ali je prosilec iz objektivnih razlogov onemogočeno aktivno delovanje v takšnem društvu, šoli oz. organizaciji (n.pr. visoka starost) se lahko aktivna vez prosilca z Republiko Slovenijo dokazuje tudi na druge načine.

• Urad obrazloženo mnenje pošlje na MNZ, ki dobljeno mnenje predloži Vladi Republike Slovenije, ki je edina pristojna, da ugotavlja obstoj razlogov za izredno naturalizacijo. Vlada sprejme sklep, ki ga pošlje na MNZ, ki potem v skladu s tem sklepom izda odločbo. MNZ ob tem v postopku preveri tudi, ali obstajajo morebitni zadržki na varnostnem področju (8. točka 1. odstavka 10. člena ZDRS) za sprejem prosilca v slovensko državljanstvo.

• Prosilec, kateremu je bila izdana odločba o sprejemu v državljanstvo, po opravljeni prisegi iz 10. točke 1. odstavka 10. člena ZDRS, ki jo poda na pristojnem DKP, postane državljan Republike Slovenije.

TAKSA za vložitev vloge pri Ministrstvu za notranje zadeve v Ljubljani oz. na katerikoli izmed upravnih enot v Republiki Sloveniji znaša 145,35 EUR. Takse za vložitev na DKP-jih so višje (približno 270 EUR), za konkretnjšo informacijo pa naj se zainteresirani obrnejo na pristojno DKP.

OBRAZEC za vlogo po 13. členu dobite na naslovu: <http://e-uprava.gov.si/storitve/pridobiVlogo.esju?id=263>

Več o tem si preberite na spletnem naslovu http://www.slovinci.si/koristne_informacije/drzavljanstvo/ (tu boste našli tudi podrobnejšo interpretacijo pogoja »aktivne vezi«) in <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=528&sid=237> (tu boste našli tudi odgovore na pogosta vprašanja).

II. (če prosilec živi v Sloveniji)

Prosilec slovenskega porekla, ki leto dni pred vložitvijo prošnje z urejenim statusom tujca dejansko živi v Republiki Sloveniji, lahko vložijo prošnjo po 1. odstavku 12. člena ZDRS. Nacionalni interes za sprejem prosilca v državljanstvo v tem primeru ugotavlja MNZ, prosilec pa mora v tem primeru izpolnjevati tudi določene druge pogoje iz 10. člena ZDRS (znanje slovenskega jezika, etc.).

Več o tem (tu boste našli tudi odgovore na pogosta vprašanja) si preberite na spletnem naslovu <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=528&sid=232>

III. (zakonci slovenskih državljanov)

Zakonec državljan Republike Slovenije, s katerim je v zakonu že več kot 3 leta in zadnje leto dni pred vložitvijo prošnje neprekinjeno in dejansko živi v Sloveniji, lahko pridobi slovensko državljanstvo po 3. odstavku 12. člena, če je to v skladu z nacionalnim interesom (ugotavlja ga MNZ) in če izpolnjuje določene druge pogoje iz 10. člena ZDRS (znanje slovenskega jezika, odpust iz obstoječega državljanstva, etc.).

Več o tem (tu boste našli tudi odgovore na pogosta vprašanja) si preberite na spletnem naslovu <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=528&sid=230>.

Zakon o državljanstvu Republike Slovenije najdete na spletnem naslovu <http://www.dz-rs.si/index.php?id=101&vt=47&sm=k&q=zakon+o+dr%C5%BEavljanstvu&mandate=-1&unid=UPB|9E7E5F1A6AC19D08C125723D003F833A&showdoc=1>

Uredbo o merilih za ugotavljanje nacionalnega interesa pri sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije najdete na spletu na naslovu <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200741&stevilka=2223>

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE - OBVESTILO SLOVENSKIM DRUŠTVOM V TUJINI

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije (MNZ RS) sporoča državljanom RS v tujini določene novosti, ki se nanašajo na pridobitev državljanstva RS, ter na določene dolžnosti, kot so: obveznost sporočanja prijave, odjave in spremembe stalnega prebivališča v povezavi z evidenco volilne pravice, ter sporočanja matičnih dejstev, kot je sklenitev zakonske zveze, razveza, rojstvo otroka, smrt družinskega člana...

Postopek pridobitev državljanstva Republike Slovenije

Pridobitev državljanstva po rodu

Državljanstvo Republike Slovenije po rodu pridobi otrok:

1. če sta ob njegovem rojstvu oče in mati državljan Republike Slovenije;
2. če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije, otrok pa je rojen v Republiki Sloveniji;
3. če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije, drugi pa je neznan ali je neznanega državljanstva ali je brez njega, otrok pa je rojen v tujini.

V primeru 1. in 3. točke je potrebno o rojstvu otroka obvestiti upravno enoto, v primeru 2. točke pa je državljanstvo Republike Slovenije avtomatično vpisano ob vpisu rojstva v matični register. Vlogo za naknadni vpis rojstva otroka v matični register lahko vložite preko diplomatsko-konzularnega predstavništva RS.

Priglasitev

V tujini rojen otrok, katerega eden od staršev je ob njegovem rojstvu državljan Republike Slovenije, drugi pa je tuj državljan, pridobi državljanstvo Republike Slovenije po rodu, če je do dopolnjenega 18. leta starosti priglasi kot državljan Republike Slovenije ali če se do dopolnjenega 18. leta starosti za stalno naseli v Republiki Sloveniji s tistim od staršev, ki je državljan Republike Slovenije.

Otroka priglasijo tisti od staršev, ki je državljan Republike Slovenije.

Oseba, starejša od 18 let, lahko pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če do dopolnjenega 36. leta starosti da izjavo, da se priglašuje kot državljan Republike Slovenije, če izpolnjuje naslednja pogoja:

- da je od njenega rojstva do dane izjave eden od staršev državljan Republike Slovenije oziroma je bil državljan Republike Slovenije do smrti, če je umrl pred dano izjavo;
- da ji po dopolnjenem 18. letu starosti državljanstvo Republike Slovenije ni prenehalo na podlagi odpusta, odreka ali odvzema.

Izjavo o priglasitvi se lahko vloži na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvi RS, Ministrstvu za notranje zadeve ali na vseh upravnih enotah.

Ugotovitev državljanstva

Oseba, katera meni, da je državljanica Republike Slovenije, vendar njeno državljanstvo ni vpisano v matičnem registru, lahko vloži vlogo za ugotovitev njenega državljanstva. Upravna enota je dolžna na vlogo osebe izdati ugotovitveno odločbo. Vloga za ugotovitev državljanstva se lahko vloži na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvi RS ali upravnih enotah.

Postopek pridobitve državljanstva po izredni naturalizaciji

Pridobitev državljanstva Republike Slovenije po izredni naturalizaciji je možna, če to iz nacionalnih razlogov koristi državi Republiki Sloveniji. Z zadnjo spremembo Zakona o državljanstvu Republike Slovenije v decembru 2006 je zakon omogočil osebam, ki uveljavljajo nacionalne razloge, pridobitev državljanstva še pod olajšanimi pogoji, **saj je kot potreben pogoj za pridobitev državljanstva odpravil pogoj zagotovljenih sredstev za preživljanje, oseba pa je dolžna priložiti dokaz o poravnanih davčnih obveznostih samo v primeru, če je dolžna plačevati davke v Republiki Sloveniji.**

Izredna naturalizacija iz nacionalnih razlogov je možna, če je prosilec slovenski izseljenec oziroma njegov potomec do četrtega kolena v ravni vrsti ali pripadnik avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, ki izkaže aktivno vez z Republiko Slovenijo oziroma aktivno večletno delovanje v slovenskih društvih, šolah slovenskega jezika ali slovenskih izseljenskih, zdomskih ali manjšinskih organizacijah (ali je bil odpuščen iz slovenskega državljanstva zaradi razumljivih razlogov in ponovno prosi za sprejem v slovensko državljanstvo).

OBRAZEC za vlogo po izredni naturalizaciji se lahko dobi na naslovu: <http://euprava.gov.si/storitve/pridobiVlogo.esju?id=263>. Obrazec se lahko dobi tudi na vseh diplomatsko-konzularnih predstavništvi RS, na Ministrstvu za notranje zadeve ali upravnih enotah, kjer lahko izpolnjeno vlogo, skupaj s predloženimi dokazili, vložite. Pri vložitvi vloge za pridobitev državljanstva po izredni naturalizaciji ni starostne omejitve.

Vodenje matičnih dejstev in sprememb osebnega statusa državljanov Republike Slovenije v matičnem registru

Zaradi zakonske obveze vodenja osebnega statusa državljanov Republike Slovenije so državljanji, ki živijo v tujini dolžni neposredno ali preko pristojnega DKP Republike Slovenije ažurno obveščati pristojne organe v Republiki Sloveniji o vseh spremembah osebnih stanj, izvršenih v tujini (npr: sklenitev zakonske zveze, razveza, rojstvo otroka, smrt družinskega člana,...itd).

Vpis dejstev, ki so se državljanom Republike Slovenije dogodila v tujini

Matična dejstva, nastala v tujini se v Republiki Sloveniji vpišejo v matični register na podlagi izpiska (javne listine) tujega organa. Izpisek mora biti overjen in preveden v slovenski jezik, tuje sodne odločbe pa mora potrditi tudi sodišče v Republiki Sloveniji.

Osebno ime

Državljan Republike Slovenije lahko veljavno spremeni osebno ime le v RS, v skladu z zakonom, ki v Republiki Sloveniji ureja to področje. Če državljan spremeni osebno ime v državi, katere državljanstvo ima poleg slovenskega, se ta sprememba v Republiki Sloveniji ne upošteva in jo v RS ni mogoče vpisati v uradne evidence, kar pomeni, da osebni dokumenti, izdani v Republiki Sloveniji ne bodo glasili na to osebno ime.

V primeru, ko državljan RS spremeni priimek s sklenitvijo zakonske zveze, mora biti iz izpiska tujega organa razviden nov priimek, ki ga državljan uporablja. Če je priimek sestavljen iz več kot dveh besed pa mora podati tudi izjavo o izbiri priimka za pravni promet. Na ta priimek mu bodo, na njegovo zahtevo izdani tudi osebni dokumenti v RS.

Vodenje podatkov o prebivališču v Registru stalnega prebivalstva

MNZ RS in drugi pristojni organi vodijo register stalnega prebivalstva zaradi zagotovitve pregleda nad stanjem in gibanjem prebivalstva. Podatki za vodenje te evidence se zbirajo neposredno od posameznika na katerega se podatki nanašajo ali iz že obstoječih zbirk podatkov in evidenc, ki jih na podlagi zakonov vodijo in upravljajo pristojni organi.

Na podlagi **Zakona o prijavi prebivališča** je dolžnost posameznika, da prijavi stalno prebivališče in spremembo naslova stanovanja, odjavi stalno prebivališče, če se za stalno odseli z območja Republike Slovenije, prijavi začasni odhod z območja Republike Slovenije, ki traja več kot tri mesece. Posameznike mlajše od 18. let ter posameznike, ki niso poslovni sposobni, morajo prijaviti oziroma odjaviti starši ali skrbniki, oziroma tisti pri katerih stalno prebiva.

Spremembo naslova stanovanja v tujini državljani RS lahko prijavijo na diplomatsko konzularnem predstavništvu RS v tujini ali na upravni enoti v domovini, na predpisanem obrazcu, ki ga pridobijo pri uradni osebi ali na Državnem portalu Republike Slovenije - elektronski naslov: <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/>.

Dosledno sporočanje spremembe prebivališča je izrednega pomena za ažurno vodenje registra stalnega prebivalstva v katerem se vodi tudi evidenca volilne pravice.

Na podlagi Zakona o evidenci volilne pravice se v evidenco volilne pravice vpiše vsakega državljana RS, ki je dopolnil 18. let starosti in mu ni bila odvzeta volilna pravica.

Državljana RS, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in še ni vpisan v evidenco volilne pravice državljanov RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, se vpiše v evidenco volilne pravice na podlagi njegove zahteve ali po uradni dolžnosti upravnega organa, če razpolaga s podatki, ki so potrebni za vpis v evidenco volilne pravice, ti podatki so: ime, priimek, spol, datum rojstva, državljanstvo, podatki o zadnjem stalnem prebivališču državljana ali enega od staršev v Republiki Sloveniji.

MNZ si prizadeva, da se za vse državljane RS, ki nimajo stalnega prebivališča v RS, vzpostavi ažurna evidenca volilne pravice, za to pa potrebuje popoln naslov stalnega prebivališča, poštno številko ter naslov za uresničevanje volilne pravice, ki je zadnji stalni naslov državljana v Republiki Sloveniji. Če državljan RS tega ni imel se določi naslov zadnjega stalnega prebivališča matere ali očeta. Če tudi tega naslova ni, državljan RS sam izjavi v kateri volilni enoti in volilnem okraju v Republiki Sloveniji bo uresničeval volilno pravico.

Interes MNZ RS, MZZ RS in upravnih enot v Republiki Sloveniji je, da se vzpostavi točna in popolna evidenca, zato poziva državljane RS, da se čim prej oglasijo na najbližjem predstavništvu RS, da skladno z določbami Zakona o prijavi prebivališča sporočijo morebitno spremembo naslova stalnega prebivališča kakor tudi podatke o naslovu za uresničevanje volilne pravice.

Vsa dodatna vprašanja lahko zastavite na elektronski naslov: drzavljanstvo-dunz.mnz@gov.si na katera vam bo odgovorilo MNZ RS.

Po seminarju: Aleš Selan, Mersija Genorio, Silva Martinec, Tjaša Škedelj, Srdjan Radaković

PLETERŠNIKOVO SREČANJE LJUBITELJEV SLOVENŠČINE V PIŠECAH

Poletje 2008. od 18. do 28. julija, v času, ko njihovi vrstniki preživljajo dneve na morju in sončnih plažah, je 12 mladih članov društev Slovencev iz Srbije in 3 študentje, ki na Filološki fakulteti v Beogradu pri dr. Maji Đukanović študirajo slovenščino, bogatilo svoje znanje slovenskega jezika v Pišecah pri Brežicah. Srečanje sta v sodelovanju z domačimi prostovoljci organizirala *Društvo Pleteršnikova domačija Pišcece*, ki skrbi za ohranjanje materinščine (članica tega društva je tudi naša učiteljica slovenščine **Rut Zlobec**), in **OŠ Maksa Pleteršnika Pišcece**.

Ljubitelji slovenščine na delavnici v osnovni šoli Maksa Pleteršnika v Pišecah Foto: "Posavski obzornik"

Bivali smo v res lepi novi šoli, ki nosi ime po Maksu Pleteršniku, avtorju prvega znanstvenega slovensko-nemškega slovarja. Ravnatelj te šole, gospod **Martin Dušič**, nas je zelo lepo sprejel.

Udeleženci smo spoznavali vsakdanje življenje domačinov, kulturni utrip tega kraja pa tudi Senovega, Brežic, Celja, Novega mesta in Ljubljane. Vsak dan so bile organizirane razne delavnice.

Vsako jutro nas je na mizi čakalo 16 izvodov časopisa *Dnevnik* – uredništvo je vsakemu udeležencu v času srečanja podarilo en izvod s prilogami.

Na Senovem so nam pripravili pohod, partizanski golaž, ogled kraja, šole in rudniškega rova, družili smo se s Pleteršnikovimi ljudskimi pevci, s člani *literarne skupine »Beseda«* iz Dobove, sodelovali v radijski oddaji radia Kum, gosp. Tilka Jamnik je pripravila zanimivo bralno uro in nam podarila knjige *Bralne značke*, predstavila pa nam je tudi slovenskega pisatelja Toneta Partljiča, ki nam je povedal nekaj veselih, a tudi žalostnih zgodb iz svojega življenja.

Predsednica *Društva Pleteršnikova domačija* gospa Marjanca Ogorevc nam je razkazala rojstno hišo Maksa Pleteršnika, ki je sedaj preurejena v muzej, s Pleteršnikovimi ljudskimi pevci je organizirala lep večer ljudskih pesmi in s članicami pripravila okusne dobrote.

Vsaj malo smo se skušali oddolžiti s prostovoljnim delom – počistili smo okolico Pleteršnikove hiše. Lepo nas

je sprejel tudi gospod župnik in nam razkazal cerkev sv. Mihaela, povabil pa nas je tudi na kozarec domačega vina. Z veliko radovednostjo smo si ogledali tudi grad Pišcece. Vsem bo ostal v spominu obisk *Centra za razgradnjo radioaktivnih odpadkov* v Brinju pri Ljubljani. Tam so nas zelo lepo sprejeli, pripravili so nam zanimiv prikaz njihovega poslanstva in nas pogostili s kosilom.

Narodna galerija v Ljubljani nam je omogočila brezplačen ogled razstave *Slovenski impresionisti*, v slovenski prestolnici pa smo si ogledali tudi pravoslavno cerkev, Tromostovje in Ljubljanski grad.

Bili smo gostje *Centra za razvijanje prostovoljnega dela* v Novem mestu. Z Branko Bukovec in mlado prostovoljko Tino smo si ogledali *Dolenjski muzej* in vrsto fotografskih razstav ter zaključno prireditev ob koncu mednarodnega fotografskega festivala. Pa da ne pozabim na veselo druženje ob večerji, s katero so nas pogostili v Novem mestu.

Zanimivi sta bili delavnici, ki sta ju izvedla mlada prostovoljca *Mladinskega centra Brežice*: z Jernejem smo snemali film o medkulturnem dialogu, z Vesno smo spoznavali veščine retorike. Pa tudi prikaz posebnih sposobnosti v predstavi »Čudoviti um« je bil zanimiv, še posebej zato, ker smo v predstavi sodelovali tudi mi.

Nepozabno je bilo srečanje z umetniki v Celju. Tanja Plevnik, profesorica, slikarka in pesnica ki nam je v Pišecah razkrivala skrivnosti dobre fotografije, nam je recitirala svoje pesmi, mag. slovenščine Jana Kvas pa nam je pela svoje šansone in vsem podarila zgoščenke s svojimi šansoni o celjskih grofih. Posebej za nas je prevedla pesem o Katarini Branković, ki je bila poročena z enim od celjskih plemičev.

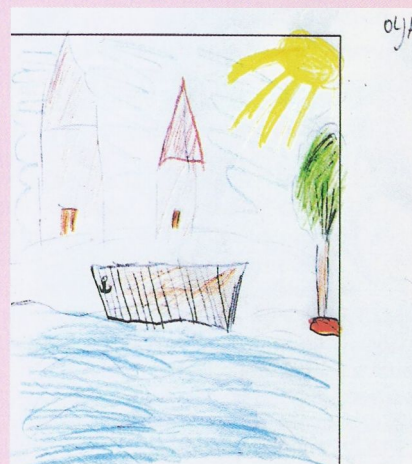
V spominu nam bo ostalo zanimivo vodenje po *Posavskem muzeju* v Brežicah in čudovita Viteška dvorana, pa tudi »norčije« v Termah Čatež.

V nedeljo, dan pred odhodom, pa nas je čakalo še posebno doživetje – srečanje z dvema družinama iz Podgorja pri Pišecah - Zupančič in Drugovič. Obe družini sta nas zelo lepo sprejeli in pogostili z domačimi dobrotami. Zvečer pa smo še sami pekli in se družili ob Jani kitari ter njenih in Tanjinih pesmih.

Na stotine skupnih fotografij nas bo spominjalo na dneve radosti, sreče in druženja.

Spoznali smo vsakdanje življenje in dušo Slovenije ter obogatili znanje slovenskega jezika. Poslovali smo se z odločno željo, da se naše druženje nadaljuje tudi naslednje leto.

dr. Tijana Momčilov – Popin in Sanja Popin,
učenke dopolnilnega pouka slovenščine v DS "Kredarica"

S PETROM IN PAVLOM IZ BEOGRADA
SMO IGRALI KOŠARKO.
NA IZLETU SMO VIDELI KRAVICE.
EMA RADOJČIČ

Poletna šola v Dragomlju
Najbolj mi je ostalo v spominu Velika planina.
Tam sem videl krave in pastirja, ki se je spraval.
Spredaj sem videl prijatelja Petra in Pavla, dva brata iz Beograda.
Skupaj smo se igrali. Moji učiteljici je bilo ime Teja.
Vsič mi je bilo, ko smo šli v telovadnico in se igrali.
Bojan Radojčić

Sonja Lukan:

Poletna šola
slovenščine
v
Dragomlju

BARČICA PO MORJU PLAVA,
DREVEŠA SE PRIKLANTAJO.
O LE NAPREJ, O LE NAPREJ.
DOKLER JE ŠE VETRA KEJ

OLJA VESELINOV

Moje počitnice

V Termah Čatež
smo plavali v bazenih in se
spuščali po toboganih. Največ
časa smo preželi na gusarski
ladji in modrem toboganu.

Srdan Veselinov, 11 let

Letos smo bili v šoli
Dragomlju pri Domžalah.
Bilo je zelo lepo.

V šoli sem bila sama.
Mami mi je mama.
Amor, na koncu mi je bilo
žal, bilo je lepo.

Učiteljice so bile
priazne. Moja učiteljica
je bila Iris Buzič in
zelo mi je žal ker ona ni
moja učiteljica v moji šoli.

V moji skupini so bili:
Kena, Katarina, Jovana,
Bojan, Benjamin, Beti...

Ona mi je bilo kot mama.
Šola je bila velika, bila je
presečenice ker je nova,
ne kot naša v Novem Sadu
majhna in stara.

Vsi so bili najboljši pri-
jatelji in se nihče nikoli
ni sešel z mano.
Nikoli jih ne bom pozabila.
Sonja L.

Ema in Bojan Radojčić s pastirjem
na Veliki planini
Foto: Mojca Radojčić

Izguba zob je posledica zobnega karijesa, paradentoze ali poškodbe orofacialne regije.

Razen izgube zob zasledimo lahko tudi pojav prirrojeno, nezadostno razvitih zobnih zametkov.

Nadomestitev izgubljenih ali neizraslih zob je mogoče nadomestiti z mobilnimi (gibljivimi) ali fiksnimi (negibljivimi) protetičnimi izdelki. Protetični izdelki trajno fiksirani v ustih ne ustvarjajo občutka tujega telesa, pacient se na njih z lahkoto privaja, ker funkcionalno popolnoma ustrezajo

naravnim zobem. Gotovo da ni opisanih primerov neprilagojenosti na pravilno izdelan zobni most (fiksni protetični izdelek).

Vseeno, nezadostno število bočnih zob v vilici v veliki meri zmanjšuje ali pa popolnoma onemogoča izdelavo fiksnih izdelkov. V teh slučajih je rešitev izdelava gibljivih protetičnih izdelkov - zobne proteze. Dobro izdelane zobne proteze funkcionalno in estetsko zadovoljujejo, pa tudi ne vzbujajo pozornosti okolice. Glede na komfornost je njihova slaba stran ploščevina, ki pokriva večji del ustne votline. Pogosto srečamo ljudi, ki se težko ali nikakor ne morejo adaptirati na korektno izdelane zobne proteze. Izogibajo se jih nositi, ali pa jih popolnoma odvržejo. Rešitev za tako brezzobost je v uporabi zobnih implantatov. Njihovo vgrajevanje v vilično kost daje možnost izdelave fiksnih protetičnih izdelkov in v slučajih, ko je s klasičnimi stomatološkimi posegi možna samo izdelava mobilnih protez. Uporaba implantatov v sodobni fiksnoprotetični praksi je postala realnost. Rešujejo se problemi primanjkljaja enega ali več zob v vilici, kakor tudi totalne brezzobosti, tako da osvobajanjem pacienta neprijetnostim, ki jo ustvarja mobilno protetično delo (napake pri govoru, problemi v percepciji okusa hrane, občutka prezgodnjega staranja in invalidnosti). Zobna implantologija postaja zelo razvita veja stomatologije. Številna laboratorijska raziskovanja na področju dizajna biomaterijala, mehanizma s katerim se oni vežejo za kost in desni, kakor tudi sposobnosti da prenesejo obremenitve najdeni so materijali, ki jih organizem ne samo tolerira tem več jih je mogoče vgraditi v kostno strukturo vilice - osteointegrirati. V ekonomsko razvitih državah

vsakodnevno izgubljene in resorbirane dele kosti in izgubljene zobe zamenjujejo s tovarniškimi implantati.

Implantati, ki se danes uporabljajo so metalni ali pa nemetalni. Zagotovo vemo, da so čisti titanijum in njegove legure metali, ki jih humana tkiva najbolje tolerirajo, oni so bioinertni. Od nemetalov se uporablja aluminijum-oksidi keramika. Za te materijale trdimo da so popolnoma bioinertni in pod določenimi pogoji se lahko popolnoma integrirajo v kostno tkivo zgornje in spodnje vilice.

Tovarniški dizajn implantatov je lahko različen. Lahko so igličasti, cilindrični, v obliki vijaka in drugih oblik, enodelni in več delni. V odvisnosti od proizvajalcev implantanti se razlikujejo po načinu vgradnje in metodologije izdelave nadomestkov, katere bodo nosili.

Ali je uporaba zobnih implantantov vedno in pri vseh pacientih mogoča?

Pogoj, da se oni vgradijo je dovolj visok in širok preostali vilični greben in zadostna gostota kostnega tkiva. Pravilna ocena stanja v ustih pacienta je nujna za uspešno terapijo delne ali popolne brezzobosti. Nepravilno planiran poseg pripelje do odvrženosti vgrajenih implantatov in destrukcije preostale kosti, kar še bolj oteža protetični tretman pacienta. Vgradnja implantanta na preostalem delu zobnega grebana, to je na vilični kosti, v zameno za izgubljene zobe, kot podpora premični protezi. Njihova fiksacija je rezultat oralno hirurške intervencije, ki se lahko opravi z lokalno ali splošno anestezijo. Sama vgradnja implantanta ne predstavlja težak hirurški poseg. Vgrajeni implantanti se „vežejo“ za kost 4-6 mesecev po tem so sposobni nositi protetične suprastrukture. V navedenem času prihaja do vezanosti implantantov za kost-osteointegracija. Veza kosti in implantanta je fizična, zasnovana je na vrastanju tkiva okolne kosti na zgubani površini implantanta. Za uspešno opravljeno implantacijo trdimo, ko pride do rigidnega povezovanja implantanta za kost, oziroma njegovo integracijo s kosti. V sodobni stomatologiji uporaba implantantov glede na komfornost, ki ga omogočajo vse manj so v uporabi mobilne protetične izdelke. V kolikor je higijena pacienta redna in pravilna, protetična terapija dobro planirana in zaključena, implantanti bodo uspešno zamenjali izgubljene zobe.

dr. Jelena Pušbrk, doktor stomatologije
Prevedla: **Ljudmila Ivaz**

RECEPTI

Od XVI stoletja krompir je vsakodnevni del naše prehrane. Namesto zlata, so Španci v Južni Ameriki odkrili to blago in ga prinesli v Evropo. Njegov okus in hranljivost sta ga postavila za neizogibno sestavino naše kuhinje. Krompir je neizčrpna inspiracija za pripravo jedi in, kot že vemo, eno od najpriljubnejših živil Slovencev.

KROMPIRJEVA KREMNA JUHA z bučo

Treba je za 4 osebe: 350g kuhanega krompirja, 400g buč, glavica čebule, lovorov list, ščepec klinčkov, liter zelenjavne juhe (jušna kocka), 150ml kisle smetane, sol, poper, sladkor, 100g fino narezanih račjih prsi

1. Olupiti in oprati krompir in ga narezati na kockice. Odstraniti seme iz buče in jo potem olupiti in narezati na kockice. 2. Olupiti čebulo in nanjo dati lovorov list in klinčke. Kuhati juho dokler ne zavre. Dodati krompir, buče in čebulo ter vse kuhati 15-20 min. 3. Odstraniti čebulo. Doliti polovico kisle smetane istepati dokler ne postane fini pire. Posoliti, popoprati in dodati sladkor po okusu. 4. Ostalo kislno smetano stepsti na gledo. Juho okrasiti z račjimi prsmi in s stepeno smetano.

Po želji okrasiti s prepraženimi semeni iz buč in majaronom.

KROMPIRJEVI CMOKI z gobami

Treba je za 4 osebe: 1kg kuhanega krompirja, 2 toasta, 2 rumenjaka, 40g moke, 200g jurčkov in 200g šampinjonov, 2 glavice čebule, strok česna, sol, poper, 300ml zelenjavne juhe, 2 žlici smetane, 4 žlice sesekljane bazilike

1. Olupiti in oprati krompir in ga nato kuhati v slani vodi 20 min. Popeči kruh kot toast in narezati na kocke. Odcediti krompir in ga pretlačiti. Zmešati rumenjaka s krompirjem in moko in posoliti. Z vlažnimi rokami oblikovati cmoke a v sredino dati nekaj kockic toasta. Kuhati v kropu 10 minut. 2. Očistiti gobe in jih

prerezati na polovice. Olupiti čebulo in česen in ju narezati na kockice. Prepražiti na olju. Dodati gobe, začiniti in pražiti 5 minut. Doliti juho in smetano in pustiti da zavre enkrat. Posoliti in popoprati. 3. Cmoke vzeti ven in jih povaljati v baziliki ter okrasiti z gobami eventualno z listom bazilik.

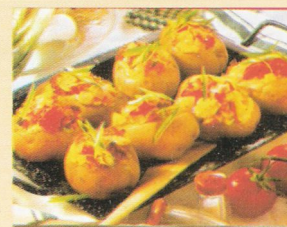

Cmoki z gobami

NADEVAN KROMPIR

Treba je za 4 osebe: pol žlice masla, 220g gaude, jajce, 2 glavice čebule, 4 paradižnike, 4 prepečenec, 8 velikih krompirjev

1. Naribati krompir pod tekočo vodo in kuhati ga 25 min. 2. Zdrobiti prepečenec. Olupiti paradižnik, narezati ga na črtirne in očistiti seme nato ga narezati na kockice. Oprati čebulo in jo narezati na fine kolobarčke. Sir narezati na kockice. 3. Pomešati jajce s prepečenčevimi drobtinami, paradižnikom, čebulo in sirom. Segreti pečico na 200 stopinj. Izrezati "pokrov" iz krompirja in izdolbsti notranjost. Omesiti maso in jo pomešati z nadevom. Z maso nadevati krompirje in jih peči v plehu, ki smo ga pred peko namazali z mastjo, 25 minut.

Nadevan krompir

KROMPIR SENDVIČ S SIROM

Treba je za 4 osebe: 150g mlade skute, šop kopra, poper, 6 paradižnikov, žlica kumine, 2 žlici morske soli, 3 žlice olja, 1kg kuhanega krompirja srednje velikosti

1. Pečico predhodno segreti na 200 stopinj. Krompir dobro oprati in prerezati na pol. Alu folijo dati na pleh, naoljiti ga z žlico in pol olja in posuti malo soli in kumine. Krompir dati v pleh z porezno stranjo navzgor in premazati z oljem. Posuti z morsko soljo in kumino. Krompir peči 60 minut. 2. Oprati in očistiti paradižnik, narezati rezine potem posoliti in popoprati. Oprati koper, posušiti v zraku in shraniti nekaj vejic, ostalo sesekljati. 3. Pet minut pred koncem peke dodati sir in paradižnik na eno polovico krompirja in z drugo pokriti in dopeči. Okrasiti z vejicami kopra.

Pripravila: **Ljiljana Mirković**
Prevedla: **Elza Ajduković**

**SILVA MARTINEC IMENOVANA ZA
VD UREDNICO BILTENA**

Na seji Izvršnega odbora Društva Slovencev "Kredarica", 1. septembra leta 2008, je sprejeta prošnja Zlate Radisavljević za razrešitev dolžnosti urednice Biltena. Na dolžnosti urejanja Biltena je bila več kot sedem let, od ustanovitve (marec 2001). Skupaj s člani Uredniškega odbora: Albertom Kužnerjem, Marijo Lovrić, Rajkom Marićem, Angelco Arandjelović, ter lektorico Danijelo Janković je prostovoljno delala in skrbela da časopis izhaja redno, štirikrat na leto in ne zamuja s terminom, da je aktualen in zanimiv. Pripravo tiska je opravljal Ljubomir Rakić. Na isti seji Izvršnega odbora je tudi sprejeta prošnja Angelce Arndjelović za razrešitev dolžnosti članice Uredniškega odbora.

Uredniški odbor Biltena nadaljuje delo v spremenjeni sestavi: Silva Martinec kot VD urednica in člani: Elza Ajduković, Marija Lovrić, Albert Kužner, in Rajko Marić. Za tehnično urejanje Bilten je angažirana Edita Barjaktarović.

IN MEMORIAM

S spoštovanjem in hvaležnostjo se spominjamo članice našega Društva, ki je bila edna med 22 vpisanih Slovencev in edna med 15 prisotnih na ustanovitveni skupščini 22. februarja leta 1997. Takrat je naše Društvo Slovencev v Novem Sadu bilo edino slovensko društvo v ZR Jugoslaviji

IVANKA MIHEVC
22. 11. 1925 - 16. 04. 2008

Hvala Ivanki za prizadevanje pri ustanovitvi našega Društva Slovencev "Kredarica". Iskreno sožalje družini Mihevc.

Društvo Slovencev "Kredarica"

IN MEMORIAM

umrl je naš najstarejši član
Mirko Vider
1919-2008

IN MEMORIAM

Vladimir Jenko
1931-2008

**DS "KREDARICA" ZAHVALJUJE SE
ZA DONACIJE:**

1. APV - Pokrajinskem sekretarijatu za predpise, upravo in nacionalne manjšine
2. NLB Continental banki in direktoru banke g. Borisu Završniku
3. Ivančević Bojanu, članu našega Društva
4. Sestrama Ljiljani Mirković (podjetje "Poli-plast") in Sanji Kugli (podjetje DOO "Alfa i omega systems"), članicama našega Društva
5. Bratoma Vogrinc Josipu in Robertu, članima našega Društva
6. Družini Kekić, članima našega Društva (podjetje "Univerzal", Novi Sad)

**DOPOLNILNI POUK
SLOVENŠČINE
V PROSTORIH DRUŠTVA**

Po poletnih počitnicah, je 1. septembra začela delati šola dopolnilnega pouka slovenskega jezika ki jo vodi učiteljica **Rut Zlobec**. Kot učenci šole, imate možnost da sodelujete pri programih raznih prireditev, in tudi na Taborih ki se organizirajo nekolikokrat letno.

ZA ODRASLE poteka pouk ob torkih:

- **Od 17.00 do 18.30 – nadaljevalci** (Slovenska beseda v živo 2); združeni sta 2 lanski skupini – tista, ki je lani začela s poukom ob 17.00, in tista, ki je začela ob 18.30)

- **Od 18.30 do 20.00 – začetniki*** (Slovenska beseda v živo 1)

- **Od 20.00 do 21.30 – začetniki*** (Slovenska beseda v živo 1)

* Vsi, ki so lani začeli obiskovati pouk slovenščine, se lahko odločijo, h kateri ZAČETNI skupini bodo hodili – obe bosta nadaljevali z delom po učbeniku Slovenska beseda v živo 1).

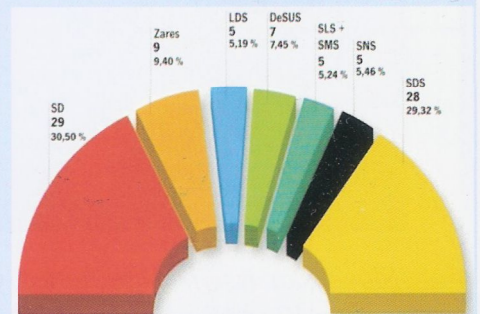
ZA OTROKE pouk poteka ob nedeljah:

- Od 15.00 do 16.30.

Pripeljite svojega otroka ker bo z igro in druženjem z učiteljico in drugimi otroki bogatejša za še en jezik.

**VOLITVE 2008
ZA DRŽAVNI ZBOR RS**

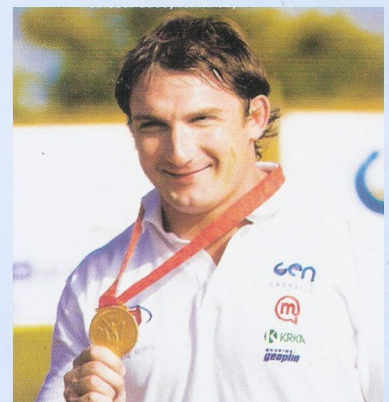
**Število sedežev in odstotek
podpore parlamentarnim
strankam**

DRUGI PIŠEJO:

**MOJA SLOVENIJA,
september 2008, številka 9**

Avgust je športno minil v znamenju olimpijskih iger. Slovenci smo znova dokazali, kako športni narod smo, saj smo si priborili kar 11 olimpijskih uvrstitev do sedmega mesta in 5 olimpijskih kolajn. V kraljici športov, natančneje v metu kladiva, pa je Slovenija osvojila olimpijsko zlato. Priboril jo je Brežičan Primož Kozmus.

Primož Kozmus

SLOVENCİ PO SVETU - INFORMIRAJTE SE!

Slovenska izseljenska matica je v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in ostalimi društvi, ki delujejo v interesu Slovencev v zamejstvu in po svetu (Svetovni slovenski kongres, Izseljensko društvo Slovenija v svetu in Rafaelova družba) postavila enoten – skupni spletni portal, v katerega bodo vključeni, poleg slovenskih institucij, ki se ukvarjajo s Slovenci po svetu, tudi vse slovenske organizacije, društva, klubi in časopisi širom sveta.

S pomočjo portala ki bo dosegljiv na www.slovenci.si, bo lahko uporabnik našel informacije vseh vladinih služb in organizacij civilne družbe v Sloveniji. Področja ki bodo posebej izpostavljena so slovenski jezik (portal med drugim ponuja možnost brezplačnega učenja slovenskega jezika na daljavo), mediji, arhivska dejavnost in koristne informacije.

Uporabnik bo tudi lahko našel odgovore na svoja vprašanja, dvome in nejasnosti.

VABLJENI! NE POZABITE DO KONCA 2008:

Društvo Slovencev "Kredarica" vas vabi na naslednje prireditve, srečanja in druženja ki jih organizira do konca 2008:

1. VI "Koncert slovenskih pesmi in poezije" - Sinagoga, 14. november, ob 19.00 uri
2. Koncert svetovno znane slovenske pijanistke Marine Horak - Mestna hiša, 20. november, ob 20.00 uri
3. Razstava "Slovenija od kod lepote tvoje", foaje SNP-a, prva polovica decembra; prijavite se kot razstavljalci svojih amaterskih ali profesionalnih umetniških del ali hobije
4. Božična maša v novosadski katedrali

San Francisco

GA MOUNTAIN P&DC
GA 306
07 FEB 2008 PM 2 L

Vam in vsem
Slovencem jas
poseben pozdrav
iz ZDA - ve-
selim se poučnega
obiska v Novem
Sadu! MornatHorak

Srdan Radaković
KREDARICA
TRG SLOBODE 3/II
21000 NOVI SAD
Serbia

5. Miklavževanje za otroke

Informacije o točnih datumih, o začetku kot
tudi o podrobnostih določenih dogajanj lahko
dobite v prostorih Društva.

**V tej številki darilo bralcem ob 500 letnici rojstva Primoža Trubarja -
darilo Ljiljane Mirković, članice našega Društva**

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: **Silva Martinec** - v.d. urednica; **Elza Ajduković** - prevajalka in lektorica; **Marija Lovrić**, **Albert Kužner** in **Rajko Marič** - člani; **Danijela Janković** - lektorica; **Edita Barjaktarović** - tehnična urednica; Tisk: SZR "MIVA" Veternik. Naklada: 350 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: **Društvo Slovencev "Kredarica"**, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.co.rs. Rešenjem Sekretarijata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Finansiranje izhajanja omogoča **Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**, Sekretarijat za predpise, upravo in nacionalne manjšine AP Vojvodine in Mestna uprava za kulturo Novega Sada.